

Upravištvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6. — Tel. 3492, 2492.

Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2456.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri pošti ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo 78.180,

Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica števil. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

Stik na Dnjestrju

Pred nekaj dnevi se je slovesno obnovila železniška zveza na veliki železnici, ki veže Rumunijo preko Dnjestrja z Rusijo pri Tigrinu ali Benderju. Obnovil se je promet, ki je bil prekinjen skoro polnih dvajset let, obnovil pa se je s tem tudi normalni prometni odnos med obema sosedama ob Dnjestrju.

Dnjester je danes mejna reka med Rumunijo in Rusijo. Pred letom 1918. je bil notranja ruska reka, ki je ločila ali vezala, kakor se pač hočemo izraziti, Besarabijo in ostale ruske dežele. Odkar tvori Besarabija del rumunske države, je prevzela reka funkcijo državne meje. Toda sprva v jako nenormalnem zmislu in značaju. Na njej se je ustavil popolnoma vsak promet, tako da je postala tu povsem mrtva meja, zares pregraja, preko katere so si komaj kdaj upali tihotapci ali begunci. Sedaj je reka postala zopet vez med obema bregovima.

Otvoritev prometa preko Dnjestrja zatvarja potemtakem nesrečno poglavje iz rusko-rumunskih odnosov. Ta dogodek tvori zaključek dolgoletnega spora in pomeni začetek normaliziranja razmer, ki so vzbujale svoj čas zelo veliko pozornost in tvorile enega najdelikatnejših problemov evropske politike. Ni nam treba o tem mnogo ponavljati, zakaj stvari so se v svezem spominu. Ko si je Rumunija priključila Besarabijo, ni izrabila prilike, da bi bila o tem sklenila kako pogodbo s sovjetsko Rusijo. In tako se je zgodilo, da je bila Rumunija edina od držav sosed, ki ni imela s sovjetsko republiko urejenih normalnih mejnih stikov. Moskva se je kratkoma postavila na stališče, da je Besarabija še vedno ruska dežela. Vsi poskusi, da se doseže sporazum, ki bi v njem Moskva tudi pravno priznala dejansko stanje ali se kakorkoli spustila v pogajanja o likvidaciji tega spora, so se končali brez uspeha. Za rumunsko politiko je bila ta afera vsekar neprimerna hipoteka, velika obremenitev, katere teža bi se mogla uveljaviti ob določenih prilikah jako neugodno. Zato se je v oni prvi povojni dobi Rumunija zvezala jako tesno s Poljsko in ta zveza se je držala prav trdno tudi potem še, ko so jo vezale čimdalje tesnejše pogodbe na Malo antanto. Da je imela rumunsko-poljska zveza glavni smoter obrambo zoper eventualne nevarnosti s strani Sovjetske Rusije, o tem ni moglo biti nikakega dvoma.

Ko se je pričela Rusija zopet obračati k Evropi ter se začela v evropski politiki uveljavljati kot pozitivni in, vsaj v mednarodnih odnosih določene kategorije, konstruktivni faktor, se je začelo spreminjati tudi razmerje med Moskvjo in Bukarešto. V evropski in azijski politiki so se pričele pojavljati agresivne tendence, katerih cilji so bili jako opasni za sovjetsko državo. Japonska ekspanzija na Daljnem vzhodu je zahtevala od Rusije, da si zavaruje hrbet v Evropi, kar je imelo za posledico, da so se jako naglo izboljševali tudi odnosi med njo in Rumunijo. V vzhodni Evropi so se začeli uveljavljati manj sovražni politični tokovi, napetost je popuščala in problem Besarabije se je sistematično potiskal v pozabo ali se vsaj ni več omenjal.

Pozneje, ko je v Nemčiji zavladal hitlerizem in so se njegovi diplomatski predstavitelji presenetljivo nediplomatsko izražali o nacionalističnih ekspanzivnih ter agresivnih stremiljenih in načrtih na račun Sovjetske Rusije, je pomenilo to za Moskvjo najusodnejši alarm vse povojne dobe. Ne le splošno pomirjenje z Evropo, marveč še mnogo več je bilo treba doseči, tako je vzel sedaj zunanjepolitični imperativ sovjetske politike. In tako se je našla osnova za zblizanje s podobno orientirano ter slično zainteresirano Francijo. Prišlo je do zblizanja in kmalu nato do zveze s Francijo v obliki posebnega pakta, ki se mu je kmalu pridružila tudi Češko-slovaška.

Rumunska zunanja politika se je gibala v okviru Male antante, uveljavljajoče se vedno v skladu in naslonitvi na francosko prijateljstvo, pa v okviru Balkanske zveze, ki ima prav tako jako dobre stike s Sovjetsko Rusijo po nekaterih svojih členih, predvsem Turčiji. Ni čuda, da so kmalu začeli napovedovati celo tesnejše zveze tudi v območju med Moskvjo in Bukarešto, morda v obliki posebnega pakta, sličnega onemu med Moskvjo in Parizom, odnosno Prago. Tudi potovanje preizkušene vnaneje ministra Titulescu v Moskvjo se je že postavljalo na dnevni red.

V taki situaciji je seveda samo prirodno, da se je moral končno približati dan, ko se je mogel obnoviti tudi normalni promet na Dnjestrju. V tem dogodku je na svečan način poudarjen značaj novih odnosov preko meje, ki se še nedavno sploh ni priznava. Izrečeno je s tem, da se ta spor ne more šteti kot ovira normalnim razmerjem med državama, ki imata obe enak trden namen služiti mirovnim stremiljenjem in se upirati zlu vojne. Pravne strani se diplomatsko delo dosedaj sploh ni

Hoare o mednarodnem položaju

Angleški zunanji minister je včeraj v svojem velikem govoru v parlamentu pojasnil stališče Anglije do vseh težavnih problemov, ki jih je izzval italijansko-abesinski spor

London, 22. oktobra. w. Ob napetem zanimanju vse politične javnosti se je danes sestala spodnja zbornica na kratko zasedanje, ki bo v celoti posvečeno debati o mednarodnem političnem položaju. Že v četrtek bo zasedanje spodnje zbornice zaključeno ter zbornica nato razpuščena, 14. novembra pa bodo nove volitve.

Za današnje seje je vladalo še prav posebno zanimanje, ker je bil napovedan eks-pozice zunanje ministra sira Samuela Hoareja, ki mu sprito mednarodnega položaja in stališča, ki ga zavzema Anglija v italijansko-abesinskem sporu, pripisujejo posebno važnost.

Zunanji minister sir Samuel Hoare je takoj po otvoritvi seje pred nabito polno zbornico, v kateri so bili navzoči tudi vsi v Londonu akreditirani diplomati, povzel besedo ter imel nad eno uro

trajajoč govor, ki so ga večkrat prekinjale navdušene ovacije. Pozornost je zbudilo zlasti dejstvo, da je bil govor zunanjega ministra zelo miren in spravljiv. Ob koncu svojega govora je Hoare naslovil na Italijo prepričujoč apel k mirni ureditvi italijansko-abesinskega spora, da ni se na ta način izognili izvajanju sankcij proti Italiji.

V uvodu se je zunanji minister Hoare spominjal pokojnega Hendersona kot bivšega zunanjega ministra in kot vnetega pobornika ideje miru, v svojih nadaljnjih izjavah pa je nato razčlenil politiko angleške vlade v pogledu mednarodnih odnosov in zlasti poudarjal solidarnost, s katero ves angleški imperij podpira stališče vlade.

Prehajajoč na akcijo, ki jo vodi angleška vlada v okviru Društva narodov, je Hoare izjavil med drugim:

Društvo narodov preživlja težko preizkušnjo, ko gre prvič za resno izvajanje določb pakta Društva narodov. Kar se tiče angleške vlade, je ta poizkus mišljen počeno in iskreno. Ves svet, zlasti pa Evropa bo krenila na pot propada, ako ta poizkus ne bo uspel. To so glavni in edini razlogi za vlogo, ki smo jo igrali v Ženevi. Misel na britanski svetovni imperij je bila morda na le v toliko, v kolikor imamo, kar je popolnoma naravno, interes na ohranitev svetovnega miru, Angleška vlada ni pri vsem tem konfliktu nikdar niti mislila na kak napad na rušenje fašizma. Vsaka država ima pravico, da si sama določi obliko svoje vladavine in Anglija nima niti najmanjšega namena vmešavati se v notranje zadeve drugih narodov.

Glede očitkov, da je Anglija sama najprej zavzemala obotavljajoče se stališče ter

da je šele kasneje pričela svojo sedanjo politiko, poudarjam, da Anglija od vsega početka Italije ni pustila niti v najmanjšem dvomu, da more njena politika v vzhodni Afriki dovesti do zelo resnih posledic.

Kar se tiče sankcij, sem trdno prepričan, da morajo predlagane sankcije preprečiti vojno, ako bodo vse države, ki so organizirane v Društvo narodov, točno izvajale sklepe sankcijskega odbora in ako države, ki so izven Društva narodov, izvajanja sankcij ne bodo preprečile. Kakršen je položaj sedaj, upam, da tega ne bodo storile. Seveda pa morejo sankcije biti učinkovite le tedaj, ako prevzamejo vse države, članice Društva narodov, solidarno nase breme teh sankcij in če se bodo sankcije izvajale v svrhu obrambe idej Društva narodov.

S tega stališča je Anglija tudi pripravljena izmenjati misli s Francijo. Odgovor francoske vlade na angleška vprašanja je bil takšen, kakor ga je angleška vlada pričakovala. Solidarnost med Francijo in Anglijo je ne samo obnovljena, marveč popolna. V pogledu tolačenja čl. 16 pakta Društva narodov zavzema Anglija in Francija docela enako stališče. V primeru osamljenega napada, ki pa se ne da niti zamisliti, di države članice Društva narodov tak napad z združenimi močmi v popolni solidarnosti odbije in napadala kaznuje.

Še daleč do sporazuma

Zaradi Lavalove akcije je sicer napetost v Evropi popustila, vendar na likvidacijo afriške vojne še ni niti misliti

Pariz, 22. oktobra. o. Tu računajo s pospešeno diplomatsko aktivnostjo med Parizom, Londonom in Rimom. Francija bo skušala likvidirati italijansko-abesinski spor po znanem Lavalovem načrtu, ki se v glavnih točkah strinja z željami Rima. Glavne točke tega načrta so:

1. Vojaška razdelitev obmejnega področja Abesinije.
2. Mednarodni režim, ki naj ga vzpostavi Društvo narodov na podlagi predlogov odbora petih. V tem režimu naj bi imela Italija prvenstvo.

3. Pokrajina Tigre, ki so jo zasedle italijanske čete, naj postane italijansko kolonialno področje.
Največje težave povzroča sedaj stališče Abesinije, ki odločno odklanja vsaka pogajanja na podlagi teritorialnih koncesij, zahteva pa izhod na morje. Francija je proti temu, da bi dobila Abesinijo v Zeleni svobodno loko, ker bi bili s tem ogroženi francoski interesi v Džibutiju. V Parizu tudi dvomijo, da bi Društvo narodov pristalo na kompromis, ki bi pomenil teritorialno okrnitev članice Društva narodov.

Kaj zahteva Italija

Pariz, 22. oktobra. o. »Excelsior« poroča, da ima Laval že v rokah italijanske predloge, ki naj bi bili osnova pogajanj med Londonom in Rimom, da pa smatra, da sedanji trenutek ni primeren, da bi jih predložil angleški vladi. Italija zahteva mandat nad pokrajinami Tigro, Hararjem, Auso in Ogadenom ter mednarodni režim za preostalo Abesinijo, pri katerem pa bi morala imeti Italija največji vpliv. V Parizu smatrajo, da so to maksimalne zahteve Italije, ki pa jih bo sedaj treba v pogajanjih prilagoditi stališču Anglije.

London, 22. oktobra. o. »Daily Express« poroča, da je Laval italijanskemu poslaniku v Parizu nujno nasvetoval, naj pridobi Mussolinija za zmernejše zahteve. Laval bi bil pripravljen predložiti predlog, da dobi Italija pokrajino Tigro in Ogaden. Tudi abesinski cesar bi bil pripravljen odstopiti del abesinskega ozemlja, če bi dobil zato druge teje žrtvi odgovarjajoče koncesije.

Kako presoja položaj italijanski tisk

Rim, 22. oktobra. o. Nova diplomatska pogajanja, ki so se pričela z Lavalovo pobudo v svrhu razčiščenja odnosov med Anglijo in Italijo in ki naj bi obenem tvorila osnovo za ureditev italijansko-abesinskega spora, spremljajo v italijanskih krogih z velikim zanimanjem. Italijanski tisk je sicer še skrajno rezerviran in se omejuje bolj na objavljanje službenih vesti, opaža pa se, da listi vedno bolj opuščajo napade na Anglijo ter skušajo predvsem zagovarjati in tolačiti stališče Italije. »Giornale d'Italia« piše med drugim: Če gre za prizadevanje, da se likvidira abesinsko vprašanje, Italija temu gotovo ne bo nasprotovala, marveč bo storila vse, kar je v njeni moči, da se doseže pravičen sporazum, pogoj pa je, da se ukinejo sankcije, kajti sicer ne more

dotikalo, kake zagotovitve so se dale pri tem ustno, to se seveda ne obravnava v javnih razgovorih.

Vsekakor je rumunska politika danes trdno ustaljena na predstavi, da ji je računati s mirovnim razpoloženjem od strani Sovjetske Rusije, pa da se ji ni bati kakršnihkoli neugodnih vzemirjenj ali sporov, niti pravnih, niti dejanskih. Prav dobro odseva to naziranje, ki računa z mejo na Dnjestrju kot z mirno in varno mejnico, iz ohladitve rumunskih odnosov do Poljske. Odkar se je Poljska na tako sumljiv način nagnila na nemško stran, pa se hkrati odtujila tako Rusiji, s katero je imela poprej že jako dobre stike, »kor tudi Franciji, ki ji je bila v vsej povojni dobi pokroviteljica, ne le prijateljica,

nihče zahtevati od Italije, da naj popusti. Za sedaj pa je zelo malo upanja, da bi pojenjal angleški pritisk, ki postaja tudi v Ženevi vsak dan močnejši.

»Corriere della Sera« naglašja, da so zadnji dogodki v Rimu, Parizu in Londonu brez dvoma olajšali mednarodno napetost. Ta ugodna znamenja se morajo sedaj izpremeniti v pozitivne elemente s tem, da bodo prizadeti upoštevali stvarni položaj Abesinije napram civilizaciji in Društvu narodov in računali tudi s potrebami italijanskega naroda. To bi bil najučinkovitejši prispevek, ki bi ga mogli prijatelji miru dati za pravi mir.

»Popolo d'Italia« priznava, da se po vsej Evropi čuti olajšanje, čeprav temu pojavu ne vedo pravega vzroka.

»Gazzetta del Popolo« pravi, da po izjavi predsednika angleške vlade koncentracije angleške vojske morarice na Sredozemskem in v Rdečem morju nima več značaja grožnje, kakor so ga ji doslej povsod pripisovali.

Drummondov sestanek s Suvichem

Angleški poslanik Drummond in državni podtajnik za zunanje zadeve Suvich sta imela včeraj ponovni daljši razgovor. Merodajni krogi podarjajo, da je namen sedanjih razgovorov le ta, da se razčisti situacija, ne da bi šlo za realizacijo nekega shematičnega načrta. Razgovor se je konkretno nanašal na nesporazume, ki so nastali sprito odredb ene in druge sile na Sredozemskem morju, hkratu pa na splošno mednarodno situacijo. Dosele niso bili doseženi nikakršni končni rezultati. Predvsem se ni določeno, koliko vojskih ladij bo Anglija umaknila s Sredozemskega morja in koliko vojsk bo Italija odpodila iz Libije. Glede na vesti o posredovanju francoskega poslanika Chamberuna naglašajo, da za sedanje razgovore med Anglijo in Italijo ni potrebna nikakršna intervencija.

Sporazum v načelu gotov?

Rim, 22. oktobra. o. »United Express« poroča, da je med Italijo in Anglijo že dosežen načelen sporazum glede umaknitve angleških vojskih ladij s Sredozemskega in Rdečega morja ter italijanskih čet iz Libije. Obstojajo še nekatere točke glede tehnične izvedbe tega sporazuma.

Premagati bo treba

še mnogo ovir

London, 22. okt. o. Pogajanja med Anglijo in Italijo po vsej priliki ne bodo tako hitro končana, ker je vprašanje dokaj zapleteno. Na vsak način bo moral vsak predlog, ki naj ga prouči zunanji uradi prizadetih držav, izpolniti dva pogoja. Sprejeti ga bo moral abesinski cesar, prav tako pa bo moral ustrežati tudi Društvu narodov.

V londonskih krogih se slej ko prej vzdržujejo vesti, da je del Mussolinijevske vojske poslanika v Rimu Drummondu gotove obljube v pogledu italijanskih načrtov v Abesiniji.

sta se odtujili tudi Rumunija in Poljska.

Razmerje med njima se je naglo ohlajalo. Bukarešta nikakor ni hotela spremljati Varšave na njenih riskantnih avanturah v hitlerjevski družbi, marveč je ostala trdno povezana z Malo antanto in Balkansko zvezo ter z vsem sistemom, ki se organizira okrog Francije. Danes je komaj še mogoče govoriti o poljsko-rumunski zvezi; med nekdanjima prijateljema prihaja vedno česče do neskladnosti v mednarodnopolitičnih naziranjih, pa tudi konkretno v aktualnih odločitvah.

Otvoritev železniškega prometa čez Dnjester kaže prav očitno, kako mnogo se je spremenilo v teku zadnjih let v političnih odnosih med državami vzhodne polovice Evrope.

Nov angleški pritisk na Italijo

Italijanske ladje se v angleških kolonialnih lukah ne bodo smele muditi več kot 24 ur

London, 22. oktobra. d. Angleški poslanik Drummond je včeraj obvestil ministrkega predsednika Mussolinija, da bodo Velika Britanija, angleške kolonije ter angleško-egiptski Sudan izvajali tevtalitetne določbe haške konvencije iz l. 1907. To pomeni, da se nobena italijanska vojna ladja ali italijanska ladja, ki ima živila, orožje ali vodo na krovu za italijanske čete v vzhodni Afriki, ne sme muditi nad 24 ur v angleškem pristanišču in da smejo te ladje naložiti samo toliko kuriva in živil, kolikor je potrebno za pot do bližnjega italijanskega pristanišča.

Razočaranje v Italiji

Rim, 22. oktobra. o. Optimistično razpoloženje v italijanskih političnih krogih, ki so ga izzvale vesti iz Pariza, da je Laval uspešno pomiril Anglijo in jo spriznati z italijanskimi zahtevami, je v teku današ-

nega dne naglo popustilo, ko so prispela vesti o ukrepih, ki so jih izdale angleške oblasti za vsa angleška in kolonialna pristanišča. Strogo izvajanje teh ukrepov pomeni za Italijo hud udarec in spravlja v nevarnost vse italijanske transporte vojakov in vojnega materiala. Italijanske ladje se ne bodo mogle več oskrbovati v angleških in kolonialnih pristaniščih s premogom in s pitno vodo, marveč bodo morale iz domačih luk vzeti s seboj vse potrebne zaloge za daljnjo pot do vzhodno-afriških luk. To pomeni z drugimi besedami, da bo tovor premoga in vode zavzel velik del prostornine italijanskih parnikov, tako da bodo transporti čet in vojskih potrebščin skršeni na minimum. V Rimu sodijo, da se poslužuje Anglija tega sredstva zato, da bi izvajala čim večji pritisk na Italijo, kljub temu pa Italija ne bo popustila, marveč bo napela vse sile, da vzdrži do kraja.

Pot proti Hararju odprta

Z osvojitvijo abesinskih utrdb ob reki šebeli na južni fronti imajo Italijani v rokah ključ do Hararja

Rim, 22. oktobra. o. Dopisniki italijanskih listov poročajo iz Mogadiscija, da so dobile italijanske čete z zavzetjem Dagnareja popolno kontrolo nad vsem področjem med Dagnarejo in Savelo. Italijanske čete so na somalski fronti od vsega začetka držale črto Uualal - Gerlogubi, ki so jo zavzele v prvem napadu. Zadnje dni so letala opazovala, da prihajajo od Goraheje močni abesinski oddelki. Bilo je očitno, da pripravljajo Abesinci napad na levo italijansko krilo. Abesinske čete so prodrele do Savela, kjer je prišlo končno do spopada. Po hudi borbi je italijanski četam uspelo, da so zavzele Dagnarejo in tako pomaknile fronto vse do Savela. Nadaljnje prodiranje na tem delu fronte je zaradi nastalega deževja za enkrat nemogoče.

Uspeh generala Graziana v Somaliji je izzval seveda v italijanski javnosti veliko zadovoljstvo. Po mnenju vojskih krogov je z zavzetjem Dagnareje otvorena prosta pot v deželo Harar in dalje proti Dire-davi ter končno do železniške proge Addis Abeba - Džibuti. Nadaljnje prodiranje italijanskih čet iz Somalije proti severu stremi po združitvi z italijansko fronto v Eritreji, s čimer bi bila Abesinija popolnoma odrezana od zunanje sveta ter silno otežkočene nadaljnje dobave orožja in municije. Zato pričakujejo v Rimu, da se bodo italijanske operacije v tej smeri postopno nadaljevale, ker sodijo, da bo to odločilno za uspeh italijanskega vojaškega pohoda v vzhodni Afriki.

De Bono: Nobenih pomembnih dogodkov

Rim, 22. oktobra. AA. Ministrstvo za tisk in propagando je izdalo naslednji komunikat št. 25:

General de Bono poroča, da ni bilo v teku dneva nikakršnih pomembnejših dogodkov. Popravljanje cest in utrjevanje postojank se nadaljuje. Abesinci se v pokrajinah, ki jih še nismo zavzeli, nadalje vdajajo italijanski vojski.

Asmara, 22. oktobra. AA. V pričakovani abesinske protiofenzive na severni fronti se italijanska vojska naglo utrjuje. Splošno se pričakuje da bodo Abesinci izvršili svoj napad v pokrajini Agabl.

V okolici Ambe Alage je zbranih okrog 60 tisoč Abesincev, vendar bo njihovo prodiranje proti Makali mogoče šele čez nekaj tednov, ker je zadelo prehranjeva.

nje te množice na velike težkoče.

Bližu Marianuskvita sta bila ustreljena dva častnika iz vojske rasa Sejuma in neki suženj, ker so pri njih našli revolver, pas in tropsko čelado poročnika Morgantinija, prvega italijanskega častnika, ki je padel 3. oktobra.

V Adul so italijanske vojaške oblasti priredile kinematografsko predstavo za domače prebivalstvo, ki še nikoli ni videlo filma. Predvajali so manevre italijanskih čet.

Abesinski poraz v Semieniu

Addis Abeba, 22. oktobra. w. Abesinske čete v severni provinci Semien so imele težke izgube, ker so vojaki pod poveljstvom dedzasmača Ajela v svoji navdušenosti in nestrpnosti izvedli napad proti Italijanom, ki so se na neki gori utrdili. Dedzasmač Ajelu je storil vse, da bi preprečil ta napad Abesincev, vendar pa so njegova prizadevanja ostala brez uspeha. Napadalec so imeli več sto mrtvih in ranjenih. Ranjen je bil tudi dedzasmač Ajelu, vendar se ne ve, ali so njegove rane težke ali lahke. Ajelu je bil poveljnik vojskih čet v Volkietu.

Neresnične vesti o obkolitvi italijanskega oddelka

Rim, 22. oktobra. b. Že več dni razširjena govorica, da so nekateri italijanski oddelki približno 700 mož, odrezani od zaledja ter popolnoma osamljeni pri gori Mussa Ali, je brez vsake podlage.

Še 40.000 Italijanov na poti v Afriko

Rim, 22. oktobra. o. Z vso naglico pripravljajo nadaljnje transporte čet v vzhodno Afriko. V zadnjih 8 dneh so odpremili 33 ladij, na katerih je odpotovalo okrog 40.000 vojakov. Sedaj zbirajo v Sabaudi divizijo prostovoljcev.

Moč abesinske vojske

Berlin, 22. oktobra. AA. DNB poroča iz Addisa Abebe, da je danes prispel v prestolnico nov kontingent 30.000 mož, tik poprej je pa približno prav toliko mož odšlo na fronto. Zdej pričakujejo, da prispe s svojim kontingentom namestnik pokrajine Volage, ki je poslednji dobil naredbo o mobilizaciji. Po končani mobilizaciji v tej pokrajini računajo, da bodo Abesinci imeli na bojiščih in v rezervi do 1.100.000 mož. Abesinska koncentracija na obeh glavnih bojiščih bo po vsej priliki končana do konca oktobra.

Nova vlada v Avstriji

Starhemberg je za enkrat zmagal nad Feyem — Iz vlade so izločeni vsi energični možje, ki bi mogli postati nevarni — Izjalovljeni Papenovi načrti

Dunaj, 21. oktobra. Preosnova avstrijske vlade ni prišla ne nadomestila in zato tudi ni vzbudila posebne pozornosti, posebno še, ker so zdaj oči vse Evrope obrnjene v Ženevo in Abesinijo. Politični krogi na Dunaju so si že dolgo prapovedovali, da je minister Fey dozorel za izpad iz vlade, ali za to ni bilo neposrednega povoda, dokler ga ni dal sam minister. O prihodnosti njegovega službovanja so mu politični prijatelji priredili manifestacijo, ki si jo je želel najbrž sam, da pokaže svojim tovarišem v vladi, kako močno zalede ima. Za laze privlečena proslava — triletni službeni jubilej je spopolnila posebno vrsto — je vzbudila mnogo veselosti v Avstriji. Obenem pa je ogorčila voditelja Heimwehra, kneza Starhemberga, ki je prepričan, da razen njegve v Avstriji ni osebe, ki bi jo smele slejvi organizirane množice. Feyeva manifestacija pa ni imela same namena, služiti njegovim osebnim ambicijam, marveč naj bi bila tudi nekak protest proti klerikalnemu kurzu, katerega nosilec je kancelar dr. Schuschnigg. Ta je zato za zadovoljstvo podpravljal Starhembergov zahtevo, da je treba Feya na vsak način odstraniti.

Pri tem je vlada porabila priliko, da je izločila tudi druge osebnosti, ki so režimu delale težkoče v pravcu načelne politike Schuschniggovega kabineta. Tako je z ministrom poljedeljstva Reitherjem odšel iz vlade zadnji demokratično obarvani mož, ki je zastopal dovolj močno in idejno strnjeno skupino. Reither je pred pol leta prešel k legitimizmu in je sprejel v svoj program povratek Otona Habsburškega in vzpostavitev nekdanjega avstrijskega prestola. S tem pa je postal neprijeten posebno knezu Starhembergu, o katerem šušljajo na Dunaju, da je zelo ponosen na svoje staro plemstvo in da ima v svoji sprejemni sobi na vidnem mestu izložene prastare listine, iz katerih je razvidno, da so bili Starhembergi močno domače plemstvo v Avstriji že v časih, preden je svet kaj vedel o Habsburških. Knez sam je zelo previden in nikoli ne izda svojih mnenjnih želja, vendar pa rad pri vsaki priliki naglašja, da vračanje vladarskega doma za sedaj še nikakor ni aktualno. Značilno je tudi, da je bil Starhembergu pred vsemi na poli minister Feithler kot odločen legitimist.

Iz vlade je izpadel tudi Karwinski, ki se je o priliki narodno-socialistične prevrata in umora kancelarja Dollfusa izkazal kot odločen in samostojen človek. Njega je bilo treba odstraniti, da bi v vladi ne bilo človeka, ki bi bil pripravljen in zmogel privesti se raznim odločkom avtoritativnega režima. V tem pogledu je nova vlada enotnejša, neko je bila prešena. Ako se govori o odločnem očiščanju habsburškega volja v vladi, je to gotovo res. Saj je v njihove

roke prešla tudi državna blagajna, ko je upravitelj finančnega resora postal dr. Draxler, pravni svetovalec in zastopnik knežje družine Starhembergov. V hajmverovski območje spada tudi važen portfelj notranjega ministrstva, ker je novi minister Baar von Baarenfels odlični hajmverovski vodja. Kakor kaže ta okolnost, je bilo Starhembergu predvsem za to, da oslabi Feyevu krilo, kajti drugi voditelji mu zdaleka niso bili toliko nevarni kakor okretni in odločni Fey.

Vendar pa se nova vlada zaveda, da ji radikalni del Heimwehra lahko dela velike težkoče v bodočnosti, zato je Starhemberg izdal takoj po sestavi nove vlade dva odloka, na temelju katerih je za najvišjo obrambno organizacijo proglašena Heimatschutz. Heimwehr pa bi postal nekako jedno enotne bramborne organizacije. Knez v Heimwehru nikoli ni imel prevelikega vpliva, ker sta obe knji Heimwehra imeli svoje posebne voditelje, ki so bili neodvisni od Starhemberga. Ta bo imel sedaj priliko, da izvede temeljito čiščenje ter si s tem zagotovi nemomnejše in vplivnejše mesto.

V novi avstrijski vladi ni osebe, o kateri bi se dalo trditi, da je bila v dobrih in tesnih odnosih z nemškimi poslaniki Papenem. Ta se je sicer trudil na vso moč in je v zadnjem letu obredel vso Avstrijo ter konferiral z vsemi vplivnejšimi osebnostmi. Krogu okoli »Reichspost« je celo ponudil desetletno premirje, v teku katerega bi se Nemčija ne vmešavala v notranje posle Avstrije. Za to premirje pa je zahteval pravo udeleževanje avstrijskih narodnih socialistov ter dovolitev za povratek beguncev in emigrantov, v kolikor niso obremenjeni s kakim zločinom. Po Papenovem načrtu naj bi kancelar postal sedanjí dunajski župan dr. Schmitz, v vlado pa naj bi prišel tudi znani zoodovinar dr. Srbik, ki je idejno pristaša ključnega krčja, ni pa nikjer organiziran in ne eksponiran. Papenovi načrti pa se niso uresničili v nobenem pogledu.

V zunanji politiki bo imela preosnova vlada v toliko precejšnji pomen, ker je bil izločeni minister Fey odločen prijatelj Madžarov in je le po njegovem prižvetanju Gömbösa tako čisto prihajal na Dunaj, da se je vzdrževala fikcija iskrenega prijateljstva med Avstrijo in Madžarsko. Politični kinteliti so vedeli, da so se medsebojni odnosi obeh držav močno ohladili. Fey in Gömbös pa sta kljub temu še varovala vidno priateljstvo. Sedaj bo konec tudi te ideje. V ostalem pa ni razloga za domnevo, da bi avstrijska zunanja politika zapustila svoje emernice, osebno katere vsi znaki, da se ne bo odmaknila od Italije, kar bi ji bilo po ženski izjavi o sankcijah tudi skoro nemogoče.

Beleške

Dr. Maček in hrvatski klerikalizem

Splošno pozornost v politični javnosti je vzbudil uvodnik, ki ga je v svoji zadnji številki prinesla »Zajednica«, zagrebško službeno glasilo JRZ. Članek nosi naslov »Kdo se more pogajati v imenu Srbov in kdo v imenu Hrvatov?«. Članek je navezan na znane ponovne izjave dr. Mačka in njegovih bližnjih sodržnikov, da ima pač brez dvoma dr. Maček jasno legitimacijo, nastopati in se pogajati v imenu Hrvatov, da pa je popolnoma nejasno kdo ima tako pravico v imenu Srbov. »Zajednica« nastopa proti temu in pravi v svojem uvodniku med drugim:

»Dr. Maček se je postavil pri nas v najudobnejšo pozicijo. Nobenemu politiku se dosega še ni posrečilo, da bi se tako lepo plasiral, kakor se je on. Pod vplivom klerikalnega tiska, ki je iznašel, da je g. dr. Maček pravi vodja hrvatskega naroda, on sedaj čaka kot vodja korporativnega naroda, da vidi, kdo bo od srbskega naroda legitimiran, da se z njim pogaja. O tem njegovemu »führerstvu« je vsakokrat treba spregovoriti par besed. Kdo ga je naredil za »führerja«? Ali je dr. Maček kdaj o tem razmišljal? Mislimo, da ni, ker drugače bi uvidel, da stvar za njega ni tako ugodna, kakor izgleda na prvi pogled.

Pri nas so bili klerikalci oni, ki so prvi iznašli, da je dr. Maček vodja hrvatskega naroda. Oni so se prvi začeli trkati ob prsi kot njegovi največji pristaši in poborniki. In oni so v imenu dr. Mačka pokrenili neobičajno kampanjo po vsej Hrvatski, in to kampanjo, ki ni niti najmanj v duhu pokojnega Stjepana Radića. Stjepan Radić je ravno v borbi s klerikalizmom postavil stranko na oni nivo, kakršnega je dosegel 1. 1927. A sedaj vidimo, da se kot borec v njegovi stranki pojavljajo oni isti klerikalci, ki so nekdanj bili največji protivniki Stjepana Radića in njegove HSS.

Dr. Maček gotovo ni hotel zapustiti poti pokojnega Radića. On ni sklenil s klerikalci nikakega aranžmana in jim zato tudi ni dal nikake legitimacije za ustvarjanje klerikalne fronte na Hrvatskem. In vendar vidimo, da se ob ključih »Zivel dr. Maček, vodja hrvatskega naroda« ustvarjajo organizacije, ki nimajo nikake zveze z ideologijo HSS.

Iz vsega tega izhaja, da gre pri tem za spreten manevar klerikalcev, da pod firmo dr. Mačka in s pomočjo njegove popularnosti obnovijo svoje vrste na Hrvatskem. Njim edinim konvenciji dr. Maček kot vodja Hrvatov, ker jim pač ne more konvencirati niti kot vodja KDK, niti kot vodja HSS. Oni stalno izpodkopavajo njegove pozicije med narodom in bodo imeli tem večje uspehe, čim dalje bo dr. Maček čaka. Za dr. Mačka bo situacija jasna v trenutku, ko bo hotel iti na volitve s parolami HSS.

Obrtniški dan

1. decembra

Beograd, 22. oktobra. AA. Kakor vsako leto, bodo obrtniki tudi letos prvega decembra slavili svoj obrtniški dan. Glavna zveza obrtniških združenj bo skupno z zagrebško zvezo hrvatskih obrtnikov in ostalimi organizacijami v državi izdala posebno spomenico. V Zagrebu in po drugih mestih bodo obrtniki priredili med 1. in 8. decembrom razstave.

Francoski poslanik pri ministru Komnenoviću

Beograd, 22. oktobra. AA. Minister za telesno vzgojo in namestnik ministra za socialno politiko in narodno zdravje Mirko Komnenović je dopolnje sprejel francoskega poslanika na našem dvoru grofa Dampiera.

Premestitev

Beograd, 22. oktobra. p. V kaznilnico v Zenici je premeščen Vladimir Grgurevič, duhovnik kaznilnice v Mariboru.

Fonarjeve matere v Bačah ni več

Danes je dospela v Ljubljano vest, da je v Bačah na Koroškem umrla v starosti 78 let posestnica Müller Terezija, p. d. Fonarjeva mati. Že leta 1900 je zgubila moža Valentina, vrliga koroškega slovenskega narodnjaka, tako da je na posestvu sama s trdim delom morala skrbeti za številno družino. Saj je imela 11 otrok, od katerih jih še šest živi. Dva sinova je dala študirati in je Tone, znani delavni in ne-utrudljivi blaginjak Kluba Koroških Slovencev, — višji kontrolor pri direkciji državnih železnic v Ljubljani — Alojz, Bistrič, Tretji sin Valentin je prevzel domačijo in si poiskal družico in znane narodne hiše Rauter v Mostah obč. Brdo v Ziljski dolini.

Fonarjeva hiša je bila in je še danes v Bačah zavedna slovenska hiša in je pokojnica vzgojila vse otroke v strogo nacionalnem duhu. Saj je Tone ob času prve vrata leta 1918 kot jugoslovanski oficir in koroški dobrovoljec sodeloval pri začetku Koroške in bil kasneje leta 1920 komandant vojaškega oddelka pri Ribnici ob Vrbskem jezeru. Po letu 1900, ko je pokojnica zgubila moža in ostala sama s majhnimi otroci, je Fonarjeva hiša trikrat pogorela, tako da je morala trikrat na novo postaviti domačijo. Kako je bila pokojnica priljubljena, nam priča dejstvo, da so se stalno v Fonarjevi hiši oglašali ob nedeljskih izletih slovenski uradniki, ki so bili pred vojno nastavljeni pri železniški direkciji v Bejku, velikokrat pa je napravil pri Fonarjevih obisk pisatelj in bivši župnik pri Mariji na Zili Fran Ksaver Meško.

Ko poneso jutri Fonarjevo mater k večnemu počitku na pokopališču v Bačah, se zavedamo koroški Slovenci, da smo z njo izgubili zopet eno tistih dobrih poživalnih in nacionalnih mater, ka. kornih bi posebno v sedaj dobi najnuj potrebvali. Bog daj Tereziji Müller večni mir, sorodstvu pa izrazimo koroški Slovenci naše iskreno sožalje.

Dr. F. J.

Parlamentarna situacija

Ustanovitev novega poslanskega kluba, ki se mu je pridružilo tudi 12 slovenskih poslancev — Predsednik vlade pri kraljevih namestnikih

Beograd, 22. oktobra. p. Precejšen del senatorjev in narodnih poslancev je sinoči zapustil Beograd, veliko šte. višlo pa jih je ostalo še tu. Tako so se tudi danes še nadaljevala v prostorih Narodne skupščine in senata živahna posvetovanja o politični situaciji in ugaibanja o njenem razvoju. Iz nedelj. ske izjave predsednika vlade g. dr. Stojadinovića je razvidno, da bo vlada kljub izidu volitev v predsedstvo Narodne skupščine skušala še dalje sodelovati z Narodnim predstavništvom.

Dočim je situacija v senatu jasna in stabilna, je situacija v Narodni skupščini še vedno v znaku vrenja in nestabiliziranosti. Včeraj ustanovljeni klub poslancev JRZ je tudi danes ves dan nadaljeval razpravo o politični situaciji. Po popoldanski seji je bil izdan kratek komunik, ki pravi, da je bila končana razprava o organizaciji kluba in da se je vršila izmenjava misli o raznih aktualnih vprašanjih, zlasti o kmečki zaščiti in o uradniški uredbi. Poleg tega je klub sklenil uvesti v svojih skupščinskih prostorih stalno del. žurno službo.

Že včeraj smo poročali o akciji, da bi se skupine onih poslancev, ki se še niso opredelili za nobenega od doseđanjih klubov, združile v nekaj tehnični klub, ki bi imel predvsem nalogo varovati za svoje skupne pravice, ki jih vsebuje skupščinski poslovnik. Akcija je bila pozitivno zaključena in novi klub je bil danes ustanovljen, ter prijavljen predsedstvu Narodne skupščine. Nadel si je ime »Narodni delovni klub«. Zaenkrat so vstopili vanj oni slovenski poslanci, ki so se bili izločili iz prejšnjega kluba skupščinske večine, ter skupini, ki jih vodi nar. posl. Josip Pinterović in dr. Mirko Kosić. Klub šteje doslej nekaj nad 30 poslancev. Pogajanja se vrše še z grupo posl. Rafajlovića in dr. Kožulja, zato se klub zaenkrat še ni konstituiral, marveč bodo začasno vodili njegove posle vod. telji vseh treh doseđanjih skupin. Klubovi sklepi so obvezni za vse člane ako jih odobri od vsake skupine najmanj povelica članov. Klub ne bo že vnaprej

odredil svojega stališča, marveč ga bo zavzemal posebej k vsekameu vprašanju, ki pride na dnevni red. V programskem pogledu klub ni enoten, ravno tako tudi ne v pogledih na taktiko. Zato predstavlja v stvari nekako zvezo skupin z namenom, da tem skupinam olajša parlamentarno udeleževanje.

V novi delovni klub so vstopili naslednji slovenski poslanci: dr. Lovrenčič, Dobršek, Hočevar, Dr. Jančič, Janžekovič, Koman, Gornjak, dr. Režek, Pleskovič, Lenarčič, Mravljje, pridružil pa se jim je tudi ljubljanski poslanec dr. Riko Fux.

V klub poslancev JRZ so že vstopili, odnosno se računa, da bodo vstopili posl. dr. Veble, Brenčič, Benko, dr. Klar, dr. Koce, dr. Šemrov, Gašček, Kersnik in Pevec. S tem so postali imenovani gospodje prvi politični mandatarji JRZ v Sloveniji.

V neodvisnem jugoslovanskem klubu so posl. Lukačič, Prekoršek in Turk. V Jevtičnem poslanskem klubu so posl. dr. Novčan in Makar, posl. Ivan Mohorič in inž. Zupančič sta še izven klubov, posl. dr. Dobrovišek pa pripada, kakor znano izvenparlamentarni opoziciji in ne sodeluje pri skupščinskem delu.

V političnih krogih z napetostjo pričakujejo nadaljnje razvoja situacije. Predsednik vlade dr. Stojadinović je bil danes v Novem Sadu, kjer se mučita kraljeva namestnika dr. Stanković in dr. Perović. Ker še ni znano, kdaj se vrne v Beograd Nj. Vis. knez namestnik, se še tudi ne ve, kdaj se bosta predstavila kraljevemu namestništvu novi izvoljeni predsedstvi obeh zbornic. Še manj se more reči, kdaj bosta Narodna skupščina in senat sklical k otvoritvi rednega zasedanja. Računa se, da se bo zgodilo konec oktobra ali v prčetku novembra.

Veliko pozornost je danes vzbudila konferenca članov glavnega odbora bivše radikalne stranke, ki so se sestali brez predstavnikov ostalih dveh skupin JRZ. Jutri pride v Beograd Aca Stamojevič.

Lira in financiranje vojne

Italija doslej formalno ni opustila zlatega standarda, čeprav je deviza Milan lani proti koncu leta zadržila za nekaj odstotkov pod zlato paritet, že nekaj mesecev pa notira v inozemstvu za 8 do 9% pod pariteto. Na tej višini drži v poslednjem času Italija z intervencijami notacijo lire na zunanji tržnicih. Občutnejši padec pa vidimo zadnje tedne pri tečaju za efektivne lire (bankovce), ki notirajo sedaj v Caribui le okrog 18 frankov za 100 lir nasproti zlati pariteti v višini 27,28 franka, tako da znaša tu dispariteta že okrog 33%.

Ta slabost lire je deloma posledica vojnih dogodkov, je pa tudi odsev tehnične situacije Italijanske banke, ki izkazuje pri stalnem nazadovanju kritvene podlage tudi naraščanje denarnega obtoka. Zlate in devizne rezerve Italijanske banke kažejo v zadnjem času naslednji razvoj (v milijonih lir):

	zlato, devize	obtok bankovcev
konec l. 1933	7399	12.804
" " 1934	5841	12.757
31. julij 1935	5613	13.858
31. avg. 1935	5143	14.095
30. sept. 1935	4644	15.272

Zlate in devizne rezerve, ki so že v preteklem letu nazadovale za poldrugo milijardo lir, so se samo v zadnjih dveh mesecih skrcile za 969 milijonov lir. Zlato in devizno kritje obtoka bankovcev se je skrcilo v teh dveh mesecih od 40 na 30% (italijanska vlada je letos v juliju razveljavila zakonsko določbo o 40 odstotnem minimalnem kritju).

Samo nazadovanje kritvene podlage seveda še ne predstavlja resne nevarnosti, saj je nemški primer pokazal, da se valuta lahko obdrži kolikor toliko na zlati pariteti tudi če kritje pade na malenkostno vsoto. Upoštevati je tudi treba, da si je italijanska vlada za kritje znatno naraslih deviznih potreb zagotovila še znatnejše rezerve s tem, da je z dekretom od 30. avgusta t. l. zasegla vse inozemske vrednostne papirje, ki so bili v posesti italijanskih državljanov in italijanskih tvekd. Dosedanja lastniki bodo odškodovani s 5 odstotnimi zakladnimi boni z 9-letno amortizacijsko dobo. Te vrednostne papirje bo italijanska vlada v inozemstvu prodala in bo tako dobila na razpolago devize. Po vestih iz Pariza se tam vspešno že pogajanja za postopno vnovčenje francoskih rent, ki jih je italijanska država zasegla pri privatnikih in italijanskih tvekdah v višini okrog 450 milijonov frankov. Seveda pa bodo tudi te rezerve sčasoma pošle, če se bo vojna zavlekla.

Bolj nevarno, kakor nazadovanje zlata in devizne podlage, pa je naraščanje denarnega obtoka, ki je navzile protikrepm vlade že povzročilo dvig cen. Samo v avgustu in septembru se je italijanski obtok bankovcev povečal za skoro poldrugo milijardo lir in je bil ob koncu septembra za preko 2 milijardi večji nego lani ob istem času. Če se bo obtok še naprej dvigal, bo postalo nadaljnje naraščanje cen neizogibno in bodo končno previsoke cene zaradi izvoznih interesov izzvale tudi oslabitev zunanje vrednosti lire.

Italijanska država doslej neposredno ni posegla po kreditu novčanične banke za kritje stroškov vojnega pohoda, zato povečanje obtoka zaenkrat ne prihaja od te

strani, pač pa se vidi naglo naraščanje meničnih in lombardnih posojil pri Italijanski banki, ki so se povečala od 5450 milijonov lir ob koncu julija na 7567 milijonov ob koncu septembra.

Najnovejši izkaz Italijanske banke od 10. t. m. zaznamuje ponovno zmanjšanje zlata in devizne podlage za 206 na 4438 milijonov lir in obenem povečanje meničnih in lombardnih posojil za 243 na 7802 milijona ter obtoka bankovcev za 154 na 15.426 milijonov lir.

Usoda lire bo v precejšnji meri odvisna tudi od obsega in trajanja vojnih operacij v Abesiniji. Čeprav se je Italija v finančnem pogledu dobro pripravila za vojni pohod v Afriki (v teku je emisija velikega notranjega posojila v zvezi s konverzijo 3/4 odstotnih rent, znatno so povišani tudi davki), vendar ta sredstva ne bodo zadostovala, če se bo vojna preveč zavlekla. V angleških finančnih krogih računajo, da stane Italijo vojna dnevno okrog 25 milijonov lir, ali mesečno 750 milijonov. Če predpostavljamo najpovoljnejšo hipotezo, da bo Italija do pričetka deževne dobe zavezovala vso deželo in bo torej vojna trajala 4 mesece, tedaj bodo vojni stroški v teh 4 mesecih znašali preko 3 milijarde lir. Če še prštejemo stroške, ki so narasli do pričetka vojnih operacij v višini 2 milijard (samo do 31. julija so bili ti stroški izkazani v višini 1350 milijonov) in stroške zaključne faze ter repatriacije v višini 2 milijard, tedaj dobimo skupaj 7 milijard lir vojnih stroškov, kar ustreza v našem denarju vsoti 24 milijard dinarjev.

Poljski polet v Avstralijo

Bukarešta 22. oktobra AA. Poljski kralj Karpiński, ki se nahaja na poletu iz Varšave v Avstralijo, je moral včeraj zaradi poškodbe motorja pristati v Bukarešti. Danes je nadaljeval svoj polet v Carigrad.

Match Aljehin - Euwe

Amsterdam, 22. oktobra n. V matchu za naslov svetovnega šahovskega prvaka je v osmi partiji po zelo napeti borbi zmagal dr. Euwe. Sedaj je stanje: Aljehin 4 dobljene partije, Euwe 2, dve partiji pa sta ostali remis.

Vremensko poročilo

Evropa: Močan ciklon nad Italijo povzroča oblačno in deževno vreme na jugu in jugovzhodu Evrope. Ciklon se vlad nad severno Skandinavijo. Znatno se je ohladilo in mestoma zvedrilo na zapadu in v Srednji Evropi, dočim je na vzhodu Evrope oblačno in deževno vreme.

Jugoslavija: Prevladuje oblačno po vsej kraljevini dež na zapadu in severu. V zadnjih 24 urah je deževalo po vsej državi. Temperatura je padla na zapadu in na severovzhodu. Caribrod 5, Koviljača 27.

Vremenska napoved

Novosadska vremenska napoved za danes: oblačno in deževno po vsej državi, padec temperature, zlasti na severu.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Večinoma oblačno, od časa do časa deževno, zelo hladno, kasneje mogoče zboljšanje vremena.

Vedno večji odpor proti Gömbösu

Opozicija očita madžarskemu ministrskemu predsedniku diktatorske skomine

Budimpešta, 22. oktobra. tr. Prihodno nedeljo bodo dopolnilne volitve v poslansko zbornico. Opozicija razvija zaradi tega izredno živahno akcijo ter je priredila zadnje dni celo vrsto javnih shodov, na katerih so govorniki posebno ostro kritizirali postopanje in politiko ministrskega predsednika generala Gömbösa. V Debrečinu je izjavil znani Tibor Eckhardt, ki je v marševskem procesu zastopal Madžarsko pred Društvom narodov, da ni še nikdar noben ministrski predsednik v teku šestih tednov toliko izgubil na ugledu, kakor je Gömbös. V Budimpešti je na velikem shodu liberalne stranke izjavil njen predsednik dr. Rassay, da Gömbös ni izumil ideje narodnega edinstva, pač pa je to idejo do skrajnosti kompromitiral. Zunanjo politiko Madžarske vodi Gömbös po svojih osebnih simpatijah

ter v skladu s svojimi diktatorskimi skominami strmi po čim tesnejšem sodelovanju z državami v katerih vlada diktatura. Senzacija so zbudile izjave voditelja madžarski legitimistov. Grigerja, ki je na zborovanju svoje stranke v Budimpešti izjavil, da smatrajo legitimisti za svojo prvo nalogo, vrči Gömböšev režim in resnično vstopiti na madžarski prestol zopet kralja, ki ga Gömbös s svojo politiko stalno izigrava. V Pečuju je prišlo na zborovanju legitimistov do spopadov ter je morala posredovati policija. Nerazpoloženje proti Gömböševemu režimu se širi tudi v vladnih krogih samih. Njegov najnevarnejši nasprotnik je bivši ministrski predsednik grof Bethlen. V parlamentarnih krogih pričakujejo, da bo po parlamentarnih dopolnilnih volitvah prišlo do važnih sprememb v vladi.

Francija proti vojaškim sankcijam

Pariz, 22. oktobra. o. »Echo de Paris« objavlja članek generala Castelnau, v katerem razmotriva z vojaškega stališča italijansko-angleški spor in možnosti vojaških sankcij proti Italiji. General Castelnau je mnenja, da ne more biti govora o vojaških sankcijah s strani Francije proti Italiji. Francija ne more pristati na to iz mnogih razlogov. Prvi je njena lastna varnost. Če bi Francija sodelovala pri takih sankcijah, bi to pomenilo prelom sedanjega vojaškega sporazuma z Italijo in preokret v vsem vojaškem položaju Francije. Francija bi v tem primeru morala izvesti mobilizacijo, da zaščiti svoj trdnjavski pas na vzhodu, istočasno pa bi morala zasesti italijansko mejo. Italija bi tako postopanje Francije brez dvoma tolmačila za vojno napoved. Francija bi se znašla v klesčah med Italijo in Nemčijo, ki bi v takem trenutku gotovo dosegla sporazum z Italijo ter skušala kar najbolj izkoristiti takšen položaj.

Nova pomorska konferenca

Tokio, 22. oktobra. AA. Britanska vlada je predlagala, naj bi se 2. decembra pričela v Londonu pomorska konferenca. Povabilo na to konferenco so dobile Zedinjene države, Francija, Italija in Japonska. V japonskih pomorskih krogih mislijo, da do 2. decembra ne bo moči poslati delegacije na tako važno konferenco, za katero je treba izvršiti še mnoge priprave, in da bi se za zainteresirane države morale prej dogovoriti o programu konference same.

Francoske dobave Italiji

London, 22. oktobra. g. Kakor doznava »Daily Express« pošilja francoska vojna industrija z vso naglico v Italijo vojni material. Še preden bi 31. oktobra nasopile sankcije. Samo včeraj je 600 avtomobilov odšlo v Italijo.

Seja francoske vlade

Pariz, 22. oktobra. o. Francoska vlada je imela danes daljšo sejo, na kateri je ministrski predsednik Laval najprej obširno poročal o svojih prizadevanjih za ureditev italijansko-abesinskega spora. Ministrski svet je soglasno odobril postopanje ministrskega predsednika ter se je vlada v celoti solidarizirala z njegovo politiko. Laval je v svojem poročilu opozorjal, da so njegovi doseđani razgovori dovedli do znatnega popuščanja obstoječe napetosti med Rimom in Londonom. Finančni minister Regnier je podal poročilo o finančnem položaju, pravosodni minister pa je poročal o ukrepih zoper politične demonstracije levičarskih in desničarskih skupin, ki prirejajo v zadnjem času zopet bučne demonstracije. Po izdanih urepih bo morala v bodoče vsaka organizacija prijaviti javna zborovanja 14 dni prej. Za kršitve so določene stroge kazni, poleg glob tudi zapor do enega leta.

Hitlerjev zaupnik pri Mussoliniju

Pariz, 22. oktobra. o. »Matine« poroča iz Rima, da se muči tamkaj predsednik zveze bivših nemških bojnikov in eden izmed ožjih zaupnikov kancelarja Hitlerja polkovnik Lindober. Včeraj ga je sprejel tudi Mussolini. Kakor doznava list iz poučenih krogov, ima polkovnik Lindober posebno misijo ter je imel z Mussolinijem razgovore o gospodarski podpori Nemčije Italiji v primeru izvajanja gospodarskih sankcij proti Italiji.

Ciklon nad Neapljem

Neapelj, 22. oktobra. AA. Nad mestom je divjal strašen ciklon. V Trapaniju in okoliških vaseh je porušil 80 hiš, mnogo drugih pa tako poškodoval, da sp. jih morali ljudje sami podreti. Človeških žrtev k sreči ni bilo.

Naši kraji in ljudje

Ženske dokazujejo zapostavljenost Sličice in argumenti z zborovanja v prestolnici

Beograd, 21. oktobra. Feminizem je slavil včeraj v Beogradu svoj najpomembnejši dan. Zborovanje za politično osvoboditev žene je bilo menda največje žensko zborovanje v prestolnici. Velika dvorana inženjerskega doma je bila natlačena polna. Ta zborovalna dvorana je družila žensko vseh slojev in vseh starosti. Zborovalo je nad 2500 žena. Tolikih vzklikov odobravanja, tolkih krikov ogorčenja in tolke nade na uspeh se ni menda doživela nobena zborovalna dvorana v Beogradu.

Zanimivi so bili vsi govori, bistvo ženskega pokreta sploh in obris težnjav jugoslovenskih žena pa je podal govor prvobornikinja v naših ženskih vrstah, gdne Alojzije Stebičeve. Govornica je prikazala vzroke, ki so po vsem svetu iz žene napravili najtežja delavca, ter potem prešla na veliko tragedijo ženstva, ki mora v boju za obstanek tekmovali z moškimi v raznih poklicih, a zaostaja pri tem daleč v pogledu pravic, ki jih uživajo moške v javnem življenju in v človeški družbi sploh. Življenje, ki se izi- vi samo v borbi za obstoj, ni pravo življenje, posebno težko in krivično pa je za žene, ker so politično brezpravne.

Na vprašanje, kaj hočejo žene v političnem življenju, je odgovorila takole:

— Žene hočejo v političnem življenju isto kakor moški. Zastopati hočejo interese žene in moških — torej ves narod. Potrebni so drugi načini uveljavljanja narodnih in državnih interesov. To nam potrjujejo baš moški, ki nam dajejo tako očividne primere o tem, kako se ne sme delati. O političnem življenju imajo žene resnejša in globlja naziranja, nego se navadno misli. Eden od glavnih principov, ki mu žene vedno sledijo, je princip svobode. V politično življenje je treba stopiti tudi zaradi tega, da se to življenje reši demagogije in sebičnosti. Samo z borbo, ki prihaja iz čistih motivov, se da ozdraviti politična bolezen sedanosti. Na tako borbo so žene pripravljene in zaradi tega zahtevajo glasovalno pravico.

Potem je nastopila tiskarska delavka Draga Stefanovičeva. Zborovalke so jo burno pozdravile. Izvajala je:

— Vek, v katerem živimo, je vek borbe,

idej in interesov. Poglejmo na sliko in življenje žene-delavke, da dobimo pravo sliko življenja proletarske družine. Ili moramo na periferijo in v tovarne, da spoznamo, kaj je prisililo ženo k težkemu tovarniškemu delu. Vprašam vas, žene in mladenke, ali nas je luksuz prignil, da se mučimo v tovarnah? Žena-delavka ni kriva, da je dom zapuščen, ker hodijo danes na delo žene in mož in tudi otrok. O vsem tem je treba iskati globlje vzroke.

— Po vojni smo žene bile tiste, ki so spet ožarile ugasa ognjišča in oživele rodbine. A kaj se je zgodilo? Začela se je ofenziva proti ženam, ki se udeležujejo pri delu. Vedite pa, da ni žena zmanjšala plače možu, bratu s svojo soudeležbo pri delu. Ona ni šla iz objest v tovarne. Odsila je samo zaradi tega, da pomaga prehraniti otroke.

Me žene v Beogradu nimamo nič proti zoološkemu vrtu, ki ga pripravljala občina. Zahtevamo pa in mislimo, da je važnejše, da dobimo poleg zoološkega vrta tudi moderne pekarnice in zavetišča za otroke.

Svoj govor je zaključila: S tega zborovanja pozdravljam tudi ono ženo, ki dela noč in dan, Ono, ki ji ne dajo šole, ono, ki se še vedno rodi na njivi, pozdravljam ženo-kmetico.

Za delavko je nastopila intelektualka. Razlagala je, kako so se širno odpirala vrata učilnic tudi ženski mladini, kako si je nekaj tisoč žena pridobilo akademsko izobrazbo in doktorske naslove, a kako je žensko pri tem ostalo še vedno brez najosnovnejših pravic. Tudi žensko, ki je krivavo potrebno v javnih službah, mora bridko občutiti svojo brezpravnost. V primer je navedla:

— Tisoč šeststo žena poučuje na gimnazijah, ravnateljstvo mesto so od njih dosegle samo tri. Poročena žena služi danes za tretjino in polovico plače. Pravijo: Nazaj v hišo! Kam pa? Me ne moremo nazaj, naprej pa nam ne pustijo in tudi na mestih, ki smo jih zavzele, nam ne dajo napredka.

Se nekaj govorov je bilo izrečenih, dve uri je vztrajala velika, pestra množica žena v tesni dvorani ter burno odobravalna pozive, naj se zavzamejo vse žene za svojo enakopravnost in politično osvoboditev.

soštevili na domača tla. Že v prevratni dobi si tega nekateri niso prav nič prikrivali, saj je bilo jasno, da s preselitvijo v domača mesta nastanejo čisto drugačne razmere in drugačne društvene naloge; a vse premočna je bila tradicija, vse prejaka življenska moč, ki je zahtevala, da ostane tudi v novem rodu ohranjen družstveno imo, da tudi mlajša generacija s častjo nosi zastavo, pod katero so se zbirali očeti. Ali povojna doba ni imela smisla za tradicije, tuje so ji ostale razmere, v katerih so živeli očeti pred vojno, saj gre njen pogled le v bodočnost in se le redko ozira v preteklost... Morda ima po svoje prav... Zato se je povojni Triglav na moč razlikoval od graškega, moral razlikovati, kajti le nekaj izrednih izjem se je skušalo dokopati do spoznanja o vrednotah, ki jih ustvarja zgodovina.

In od zadnjega oktobra tja do srede decembra so mladi graški akademiki snovali svoje društvo... 60 let poteka od takrat... Triglav se pripravlja na svojo šestdesetletnico... Naj se od zadnjega oktobra do srede decembra pripravijo tako, da bo šestdesetletnica verno zrcalo onih prekipeljavostih sil, ki so dajale slovenski akademiki mladini poleta skozi 60 let!

KINO UNION
Telef. 2221
Danes prikrat
Čudoviti otrok Amerike
Mala SHIRLEY TEMPLE
Angel aerodroma
Očarljivo — Glinjivo — Neodoljivo
Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri.
Predprodaja vsopnik od 11—12.30 in od 15. ure dalje.

Šola brez učiteljstva

Celje, 22. oktobra. Ministrstvo prosvete je z letošnjim šolskim letom dovolilo ustanovitve meščanske šole za Savinjsko dolino v Zalcu. Kako velika je bila stvarna potreba za to šolo, ki je bila že za časa Avstrije prva slovenska meščanska šola na Štajerskem je pokazal ogromen naval. Zdal obiskuje šolo nad 100 učencev, in učenec. Toda šola ima še vedno samo ravnatelja, dočim nujno potrebne učne moči še do danes niso imenovane. Kakšen pouk in kakšni so učni uspehi v teh razmerah, si lahko mislimo. Starši žrtvujejo v teh težkih časih denar in si mnogopričajajo od ust, da bi pripomogli svoji deci do višje izobrazbe. Zato tudi upravičeno pričakujejo, da bo prosvetna uprava posvetila šoli potrebno skrb.

Velik promet na Sušaku

Sušak, 21. oktobra. Deževno jesensko vreme je priložilo tudi na Sušaku in nad vse Hrvatsko Primorje. V daljših presledkih se sproščajo nad morje in mesto močni nalivi. Vse ozračje je prepojeno s težko jugovino. Za uspešno poletno turistično sezono se naglo bliža konec tudi jesenski.

Promet v sušaški kući je sprito dogodkov, ki se odvijajo pri sosedih, zelo velik. Kakor nikdar prej se je pokazalo zdaj, da so leta 1933 dograjena carinska skladišča pri vsej svoji ogromni prostornini vendarle mnogo premajhna. Nek gospod, ki mu pritiče v tej važni gospodarski ustanovi pomembna vloga, mi je zatrjeval, da bi bila carinska skladišča zdaj vsa prenapolnjena, če bi bila tudi trikrat večja kakor so. Za dokaz naj navedem samo en primer: 400 Fordovnih avtomobilov je moralo biti poslanih v Carigrad, ker jih Sušak ni mogel spraviti pod streho.

Trgovci in izvozniki tožijo, da počasno likvidiranje njihovih terjatev precej ovira promet čez mejo. Na Reki so cene znatno

ALBUS

terpentinovo milo za vse dni — in za vse perilo.

poskočile navzlic strogim preventivnim odredbam italijanske vlade. Prvo blago, ki ga je začelo tam primanjkovati, je milo.

Sušak je dobil spet svoj dnevnik. Na mesto prejšnjega »Novega lista« izhajajo zdaj »Primorske Novine«, ki pa so urejane v istem duhu kakor je bil »Novi list«.

In Sušak ima spet svojega župana. Prejšnji župan veleposelnik Ružič, ki je po petomajskih volitvah odstopil, je bil zdaj spet pozvan na župansko mesto. Prišlo je že položil, funkcije pa še ni prevzel. Imenovanje je tudi nov občinski odbor brez politične barve, ker se je izvršilo imenovanje po načelu stroge gospodarske politike.

Sportni klub »Viktorija« pridno trenira s svojimi plavalci. Sredi prihodnjega mese-

ca se odpelje z avtobusom s Sušaku naravnost na Dunaj. Tam bodo Viktorijanci tekmovali z dunajskimi plavalci v velikem kopališču »Dianic«. Ves Sušak pričakuje, da se bodo vrnil zmagoslavni.

V mrtvašnici na Trsatu leži strašno razdejano truplo mladega moža, katerega bodo danes pokopali. To je šofer Bučinel iz Tržiča, čigar samomor z Darinko L. iz Kranja je zbudil veliko pozornost v vsej Jugoslaviji in tudi izven njenih meja. Ri, biči so našli truplo nedaleč od mesta, kjer sta nesrečna zaljubljenca šla skupno v smrt. Truplo je bilo že tako razpadlo, da sta večer žena in brat, ki sta se pripeljala na Sušak, komaj spoznala v njem Bučinega. Trupla Darinke še niso našli. O tragičnem dogodku se po Sušaku mnogo razpravlja. Kdo pa ve njegov pravi vzrok?

Kje je starček Korošec?

Sumijo, da je bil oropan in vržen v Dravo

Maribor, 22. oktobra. Orožniška patrila je danes zarana prignala iz Petrovcev v Prekmurju močno vklejenega 45 letnega delavca Aleksandra Perša, ki je osumljen grgega zločina. Orožniki so proslili za pomoč tudi pri mariborski policiji. Gruha radovednežev je z velikim zanimanjem sledila orožniški patrili in detektivom, ki so gnali vklejenega Perša proti Melju. Perš je vodil varnostne organe naravnost na sejnišče za seno in jim označil kraj tik ob poti, kjer sta pred tednom dni prenočevala s 76 letnim posestnikom Francem Korošcem iz Petrovca, katerega od takrat pogrešajo in je bilo vse pozvedovanje doslej brez uspeha.

O nastanku posestnika Franca Korošca je dognano naslednje: V torek 15. t. m. je prispel Korošec z večernim vlakom iz Petrovcev v Maribor, a ne sam marveč v družbi delavca Aleksandra Perša. Z istim vlakom sta se pripeljala iz Prekmurja tudi posestnik Josip Bedek in njegova žena Karolina. Korošec je namreč tožil Bedka zaradi tatvine sene in drugi dan bi morala biti razprava. Po prihodu v Maribor so se pa vsi štirje kar bratovski sestali na kolo-dvoru in se podali v Jadransko klet, kjer so popili več litrov vina. Iz Jadranske kleti so odšli okrog 22. ure in so zavili še v Spatezkovo gostilno. Mimo se je pripeljal neki kočijaž, ki je ponudil prenočišče posestniku Bedku in njegovi ženi. Bedek je ponudbo sprejel, nakaž sta se z ženo odpeljala. Korošec in Perš pa sta si morala po-

iskati prenočišče drugod. Zavila sta proti Melju in našla primeren prostor za prenočišče na sejnišču, na senu. Kaj se je kričalo noč s Korošcem zgodilo, je zavito zaenkrat v temo. Perš trdi, da je takoj ko sta se vlegla, trdno zaspal in ko se je zjutraj ob 4. prebudil, Korošca ni bilo nikjer. Pravi, da ga je iskal po raznih gostilnah, a ga ni mogel nikjer najti. Zato je šel sam na sodišče in je obvestil sodnika, da je Korošec brez sledu izginil. Povedal je tudi sodniku, da je imel Korošec pri sebi precejšen znesek denarja, najmanj 20 tisočakov. Sodnik je razpravo prelozil.

Ko je bilo vse pozvedovanje za Korošcem zaman in ko ga nikjer niso mogli najti niti orožniki, je padel na delavca Perša težek sum. Perš je namreč slabo zapisan pri oblastvih in ljudeh, bil je že kaznovan zaradi poskusa umora in zaradi roparskega napada. Ko je danes zjutraj orožnikom označil kraj, na katerem sta s Korošcem prenočevala, se je sum še povečal. Domnevajo, da je Perš zavlekel pijanega in spekega Korošca v Dravo, katere struga je od sejnišča oddaljena le dobrih 130 korakov. Pri dosedanjih zaslišanjih je Perš sicer odločno zanikal vsako krivdo. Orožniki so ga spet odgnali v Petrovce, kjer ga bodo še nadalje zasliševali.

Posestnik Franca Korošec je bil šibke postave in zaradi starosti je precej umrnil. Obleden je bil v kmečko obleko. O njegovem skrivnostnem nastanku govori in ugiba vse goričko Prekmurje.

Pogreb dveh izpred Radgone

Gornja Radgona, 22. oktobra. Ko so bili letos v maju na pobudo trške občine Gornje Radgone izkopani zemski ostanki žrtev, padlih za Jugoslavijo ter prepeljani iz avstrijske Radgone na naša tla, je izkoristila priliko tudi mestna občina Radgona in je dala izkopati na gornjeradgonskem pokopališču pokopani dve vojni žrtvi iz leta 1919, padli v boju z jugoslovensko vojsko meseca februarja, ter jih je dala prepeljati čez mejo. Bil so to zemski ostanki padlega dobrovoljca takozvane Miklove radgonske posadke Janeza Rodiga in madžarskega vojaka neznanega imena. Zemski ostanki so bili prepeljani v maju ter so bili v rakvi shranjeni doslej v mrtvašnici radgonske javne bolnišnice, zdaj pa je deželna vlada izdala dovoljenje za svečan pogreb.

Preteklo nedeljo se je vršila pogrebna slovesnost. Rakev je bila zavita v avstrijsko zastavo in na njej je počivala karabinka, sablja in čelada. Izpostavljena je bila v horti magistralnega poslopja, ki je bilo dekorirano, ob rakvi pa je stala častna straža avstrijske »Freiheldskämper« jeva. Poleg treh venec, ki jih je darovalo mesto Radgona in poleg venca ženskega društva je bil tudi venec, kate-

rega je v maju ob prevozu darovala trška občina Gornja Radgona.

Ob 15. se je zbralo pred magistratom številno občinstvo, oddelek vojskova (čast. ni vod) iz Strassa v bojni opremi, 6 off. cirjev, oddelek radgonskih »Freiheldskämperjev« 78 mož, oddelek takozvane »Kameradschaftsverein-a« 50 mož, Heimatschutz, oddelek mladine »Jung Oesterreich« v zeleni srakačah 40, številna šolska mladina in zastopniki vseh uradov v Radgoni. Cerkevne in odrede je opravil radgonski dekan dr. Kraus ob asistenci ostale domače duhovščine. Nato je stopil na govorniški oder mestni župan Pernegg. Takole je izjavil: To so žrtve iz svetih časov, ko je peštica domovini vzevali moč domačinov pod vodstvom sedanega majorja in takratnega poročnika Milca branila in se borila za obmursko dolino. 16 let so kosti počivale v tujni, na gornjeradgonskem pokopališču, zdaj jih sprejema občina v svoje varstvo. Drugi je govoril major Mühl, ki je vodil vse priprave. V imenu deželne vlade je govoril višji vladni svetnik dr. Bittner iz Liptice. Ko so pevci odpeeli žalostinko, je krenil dolg epredvod z glavnega trga na mestno pokopališče, kjer je bila rakva položena v grob med ostalimi vojaškimi grobovi. Častni vod je oddal salvo, mestna godba pa je odigrala državno himno.

PRI ZAPRTJU IN MOTNJAH V PREBAVI

vzeti zjutraj na prazen želodec čašo

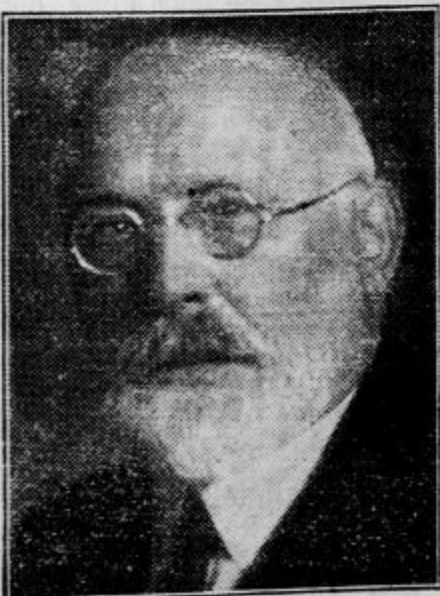
priradne **Franz Josefove** grenčice

Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje B. št. 15.485 od 25. V. 1935.

Med grobišči na Vačah

Uspehi idealnega prizadevanja vseuč. prof. dr. Schmid

Naš rojak dr. Valter Schmid, profesor univerze in vodja prehistoričnega muzeja v Gradcu je posvetil tudi letos vso pažnjo našim krajem. »Počitnice« je prebil na več krajih na Dolenjskem in v Beli krajini, tako v Mokronogu, v Selih pri Šumberku, v Meniški vasi in v Podzemlju. Največ časa pa je posvetil Vačam.

Na Vače hodi že več let, letos je bil že trikrat. On nam je odkril bivališča starih Ilirrov: 50 let smo vedeli le za gomile. Razni kopači kakor Pečnik, dunajska Akademija znanosti, ljubljanski muzej, posebno njegov direktor Dežman, zlasti pa vojvodinja Mecklenburška, ožja sorodnica cesarja Franca

Jožefa, so se zaman trudili, da bi odkrili tudi naselja starih Ilirrov. Brskali so v glavnem le za starinami in so pustili vse ostale izsledke v nemar. V svetlu učenjakov in znanstvenikov pa izkapanje, ki niso z vseh pogledov preiskane in opremljene z vseni potrebnimi ugotovitvami, ne veljajo skoro nič. O tem nas zlasti uči zadeva vojvodnje Mecklenburške. Ta je kopala v naših krajih več let in je našla res številne, tudi krasne starinske predmete. Pred leti jih je Marija Antonaeta, hčerka vojvodinje, prodala v Ameriko. Takrat se je dvignilo mnogo prahu, ker so šle starine iz naših krajev čez veliko lužo. Ampak Američani, ki sicer prav radi vse pokupijo, se niso ogreli za najdbe iz našega sveta. Razlog: stvari niso znanstveno preiskane, znanstveno utemeljene in jih niso izkopali znanstveniki, ki znajo z njimi vse drugače ravnati, kakor goli pohlepniki.

Novi zemljevidi iz starih dob

Prav po zaslugi dr. Schmid imamo sedaj podrobne načrte, kakšne so bile Vače pred dva in pol tisoč let. Inž. Josip Črnač, docent na ljubljanski univerzi, je izvršil potrebne meritve in nato sestavil zemljevid, s katerega je razvidno, kje so bila ilirska naselja in kje njihova pokopališča. Glavna domovanja so imeli na Kroni, kjer je bilo močno utrjeno gradišče. Zgornja Krona je na najvišje ležečem predelu nad slemsko cerkvico. Od tam je prav dobro viden razgled na cesto proti severu, ki je vodila s Trojan, kakor tudi na jug v dolino, kjer je tekla po reki Savi stara brodska pot. Zg.

Krona je res trdnjava, ki bi se je ne sramovali niti današnji stratezi.

Gomile pa so raztresene na mnogih krajih: okrog Slemske, na njivah Apno, na Krnčevem Apnu, Klenku in drugod. Sploh so bili naseljeni vsi višinski kraji med Vačami in Sv. Goro. Stara ilirska naselja so bila tudi na Roviščah pod Sv. Goro, v Strahovljah in na Cvetužu. Vsi ti kraji so na hribovih levega savskega obrežja. Iliri pa so naseljevali tudi višje ležeče kraje na desnem bregu Save. Letos je obiskal dr. Schmid tudi Poljsnik, ki leži 600 m visoko in ima v okolici več gomil, ki so doslej po večini še nepreiskane. Enkrat je sicer stikala po Poljsniku in njegovi okolici Mecklenburška; našla ni nič posebnega. Naš arheolog pa je prepričan, da bodo podrobna raziskovanja pri Sv. Juriju, na Glinjaku in posebno na Spegi — dala še razveseljive rezultate.

Vačani so že izurjeni ilirski grobarji

Prijetni dnevi letošnje jeseni so zvalili mnoge, da so posetili pridnega učenjaka pri delu. Zlasti, ko se je mudil na njivah Apno, so prihajali izletniki celo iz prestolnice. Dr. Schmid je srčno prijazen mož in je seveda rad odgovarjal na številna vprašanja popotnikov. Ze vsa leta zaposluje pri raziskovanjih le domače fante in može. Pri večini je »keltovnanje« že v rodu. Tako je na primer med najposrebljenimi kopači Plezetov s Klenka. Njegov oče, ki je umrl pred leti, je izkopal znano situlo, doslej najpopolnejšo posodo iz ilirske dobe, ki jo hrani ljubljanski muzej.

Vačani so raziskovalcu zelo naklonjeni. Za neznatno odkodno dajojo svet na razpolago za prekopavanje. Ko sem se mudil na Vačah, so kopali na njivah posestnika Valentinčiča. Pravkar so naleteli na dve ve-

liki žari, kakršnih doslej na Vačah sploh še niso našli. Obe sta imeli posebne ročaje, v veliki žari pa so bile vložene še razne manjše posode. Delavci so pod vodstvom profesorja dr. Schmid kopali najprej s krampi in kopačami, ko pa so prišli do žari, so rezali zemljo z malimi lopaticami. Preden pa so jih dvignili iz zemlje, so jih odložili od prsti s posebnimi nožički in pince-tami. Trde, žuljave kmečke roke znajo sila previdno ravnati s staro robo, ki jo hrani njihova rodna zemlja. Domačini so se mudili vese čas pri kopačih in pozorno sledili njihovemu delu. So seveda upravičeno ponosni na svoje davne prednike in vobče na svojo zgodovino.

Krematorij pred 2500 leti

Iliri so mrliče sežigali. Kajpa so imeli tistih dob prav primitivne krematorije. Nanosili so dratja, nanj položili trupla in jih sežigali. K ognju so pristavili tudi lončene posode, izdelane iz navadne ilovice, ki so se zaradi dima smrečja in borovja obžgale, in na ta način črno obarvale. Pepel, ki je ostal na »krematoriju«, so nato shranili v posebne žare in jih zakopali v grobove. Ali sežiganje se je vršilo le v najstarejši dobi. Iz poznejše dobe so raziskovalci v številnih grobovih našli dobro ohranjena okostja. Iliri so bili krepki, visoko rasi junaki, umljivo torej, da so bili strah sosedov. Bavili so se tudi s trgovino in izdelovali so razne lepote praktične predmete: zaponke, fibule, orožje, orodje. V tistih časih so bile Vače važno trgovsko in prometno središče.

Dr. Schmid odgrinja kopreno davnine

Vse kar naide, odda dr. Schmid ljubljanskemu muzeju. Na Vačah niti ne očistijo najdenih predmetov do konca. Posodje in okraske dobro zamotajo in odpeljejo v Ljub-

ljano, kjer potem vse predmete strokovnjaki očistijo in sestavijo. Večje prosoje se zaradi pritiska zemeljskih plasti večkrat razdrobe. Take črepolje previdno dvigajo kos za kosom, ki jih potem zaznamujejo s številkami, da jih muzejski asistentje lažje sledijo. Še nedolgo je od tega, kar so menili učenjaki sami, da so živeli Iliri v naših krajih vsaj pred 4000 leti; po najnovejših izsledkih pa so morali to visoko številko reducirati, ko je prav dr. Schmid ugotovil, da so se pojavili Iliri v Zasavju prvič nekako 500 do 600 let pred Kristom.

Letos 17 grobov

Letos je kopal prof. dr. Schmid na več krajih. Našel je 17 grobov, ki so mu nudili mnogo novih zanimivosti. Na Lestini, na hribu nad Vačami je razkopal 13 grobov, na Apnu, pod idilično cerkvico Slemskom pa 4. Grob na Lestini je med največjimi, ker jih je bilo doslej odkritih na Vačah. Zgrajen je v obliki kroga s premerom 28 metrov. Visok je bil 3 metre in so zato razumljivo pričakovali, da bodo naleteli na kako večjo družinsko grobnico. Za čudo pa so v obsebnem grobu našli le okostje miade žene, poleg nje pa okostje otročka, ki je umrl kmalu po rojstvu. Sosednji grob pa je bil vsekan v skalo, pokrit z debelimi ploščami in ograjen s kamnitimi skladi. Po vsej priliki je to bil grob kakega ilirskega odličnika, morda moža in očeta onih dveh v sosednjem grobu. Družinska tragedija? Tu je domisljiji dano svobodno torišče.

Dr. Schmid se bo zgledil tudi prihodnje počitnice na Vačah. Hvalevredno je, da mu gre do roko kr. banska uprava in Zbornica za TOI, ki mu s primerno pomočjo omogočajo odkrivati kopreno davnine in to-gatiti ljubljanski muzej. Prijaznemu gašteljskemu rojaku dr. Dr. Schmidu velja za idealno vnuemo poleg Vačanov prav posebna zahvala vsega Zasavja. Jože Zupančič.

Domače vesti

* G. ban odpotuje. Banska uprava objavlja: G. ban v petek 25. t.m. ne bo sprejemal strank, ker bo odločen z Ljubljane.

* Spomenik nacionalnemu revolucionarju. V Bosanskem Brodu je na pokopališču grob Luke Jukića, člana predvojne nacionalistične mladine, ki je v znak protesta proti tujemu terorju streljal na nekdanjega bana Čuvaja. Obsojen je bil na 20 let težke ječe in v lepoglavski kaznilnici je trpel do leta 1918, ko ga je rešilo narodno osvobodjenje. Zadnja leta svojega življenja je preživel v Bosanskem Brodu. Hrvatsko pevsko društvo »Martić iz Bosanskega Brodu« je zbralo sredstva za dostojen spomenik pokojnega Jukića. Spomenik bo v nekaj dneh odkrit in pevsko društvo »Martić« bo z raznimi drugimi organizacijami priredilo lepo spominsko slavnost.

* Velika pridobitev naše vojske. Kakih 10 km od Beograda na levi strani avalske ceste je dovršeno veliko strelišče beografske garnizije, ki je menda največja tovrstna ustanova v vsej Evropi. Za veliko strelišče so splanirali 130.000 kubičnih metrov zemlje in pri preureditvi so porabili 42 vagone cementa. Na strelišče se lahko vsak dan vžaba po dva bataljona. Inicijativno za to veliko pridobitev naše vojske je dal pokojni kralj Aleksander. Pred leti je nekdo srečal vojaka, ki je nosil iz Beograda na oddaljeno strelišče toliko zalogo municije, da se je pod njo kar sibil. Vojaka je vojaka ustavil in se z njim nekaj časa razgovarjal. Vojaku je potožil, da trpi vsa garnizija zaradi tega, ker morajo vojaki iz mesta nositi vso municijo. Prejšnje strelišče je bilo majhno in so lahko na njem vžabali le posamezne čete. Vsa dela na velikem modernem strelišču so izvršili vojaki, če pa bi bila graditev poverjena kakemu podjetniku, bi znašali stroški gotovo blizu 20 milijonov dinarjev. Že za prekopavanje zemlje bi morali plačati najmanj pol milijona.

* Diplomirana sta bila na filozofski fakulteti ljubljanske univerze g. Marja Schleimer iz Ljubljane in g. Esvard Čerček iz Trsta.

Zimski kapital — **Lutz**
Cenik: Tovarna Lutz peči, Ljubljana VII.

* Predavanja ZKD. Sokolsko društvo Novo mesto priredi 24. t.m. ob 20. predavanja: Koroska in Koroski v sliki in besedi. Predaval bo državni tožilec g. dr. Felbacher. Predavanje bodo ponazorile skioptične slike. Društvo »Koroska« v Celju priredi 26. t.m. ob 20. predavanje o razvoju jugoslovenske misli. Predaval bo g. Vekoslav Bučar.

* Praznik mladine v Savinjski dolini. Ljubljana se je spet zgenila, dobila je nov zbor, — ljubljanske male harmonikarje, ki jih odlično vodi priznani glasbeni pedagog prof. Pavle Rancigaj. Preteklo nedeljo jih je prvič predstavil v svojem domačem kraju, v Sentjurju ob Taboru dopoldne, popoldne pa v Prekopi. S harmonikarji, ki so jih spremljali štirje violonisti, je hkrati nastopil tudi združen mešan pevski mladinski zbor iz Sentjurja, Prekopi in Čepelji, okoli trideset mladih pevcev in pevk. Oba koncerta sta krasno uspela in v marsikakem poslušatelju nudila res redek umetniški užitek. Veliko so k temu pripomogli domačini sami, ki so se na sprejem ljubljanskih godcev pripravili tako, kakor bi šlo za novo mašo ali za sprejem kdo ve kako imenitnega odličnika. Pozabili niso niti slavenoškov. In dasi je nebo precej nagajalo, je v vsem sentjurjskem delu Savinjske doline vlada. lo ves dan pravo solčno veselje. Saj je bil Rancigajev zbor malih harmonikarjev pokazal tako odlične kvalitete, da so bili Savinjsčani na svoje male goste odkrito ponosni in so jih z dobrotami kar obdajali. Vpravi presenetli pa je savinjski mešan mladinski pevski zbor! Nenavadno bogastvo tamkajšnje mladine je prišlo do polnega izraza. Takega zbora Ljubljana ne premore! — Obširnejše poročilo o tem koncertnem dnevu v Savinjski dolini, ki je bil res praznik mladine, priobčimo v nedeljo.

ELISE BOCK kosmetični preparati so kvalitetno brezkonkurenčni. — **VENUS** nasproti glavne pošte.

* Najmanjše letalo na zemunskem aerodromu. Iz Češkoslovaške je priletel na zemunski aerodrom avion »Nebeška uš«, ki uživa sloves najmanjšega in najlažjega letala na svetu. Pred strokovnjako komisijo je to letalo izvedlo nekaj letov, potem pa je odletelo v Novi Sad. Letalo stane v našem denarju okrog 100.000 Din in je tako lahko, da ga dva človeka z lahkoto porivata in nosita. Motor ima 65 konjskih sil, doseže pa brzino do 150 km na uro. Rekord tega najlažjega in najmanjšega letala je tudi v tem, da porabi samo 10 litrov bencina v eni uri.

* Nov grob. V Monakovem je umrla gospa dr. Bogica Pogacnikova iz Ljubljane, poročena z g. dr. Grimmom. V cvetu življenja se je morala posloviti od moža, otročička in od svojih dragih. Začasno jo bodo položili v grob v monakovskem Waldriedhofu. Lep ji bodi spomin, zahajajoč nam iskreno sožalje!

* Skrivnostne rane beograjske operne ravnatelja. Ranjeni ravnatelj beograjske opere Stevan Hristić ne more zaustaviti preiskave o svojem krvavem in nevarnem doživljanju. Ko je, kakor znano, pismeno prosil policijo, naj ustavi preiskavo, so bili akti že pri sodnji in preiskali so ga tudi od sodnje določeni zdravniki. Tudi njim je zatrdal, da se je ranil sam in prosil jih je, naj posredujejo, da bo preiskava ustavljena. Zdravniki pa so ugotovili, da ima rane, o katerih ni mogoče misliti, da bi si jih mogel povzročiti sam. Preiskava se bo nadaljevala.

* Močna jugovina v primorskih krajih. Nad severnimi primorskimi kraji vlada od ponedeljka močan jugovzhodni veter, ki doseže brzino od 70 km na uro. Močno jugovino spremlja deževje, vetrovi pa so tako močni, da ima promet med raznimi pristanišči velike težave in zamude.

* Spet potres v Banjaluki. Banjaluka je pred nekaj dnevi preživel serijo potresnih sunkov, o katerih so se pozneje znanstveniki izjavili, da so lokalnega značaja, ker se premikajo skladi okoliških gora. Močni potresni sunki so silno razburjali mesto in okolico

ter poškovali tudi mnoga poslopja. Nekaj dni je bil mir, v ponedeljek zvečer pa se je potres ponovil in pred polnočjo so bili sunki tako močni, da so se rušili dimniki in strehe mnogih hiš v mestu in okolici. Prebivalci so bežali na ulice in parke ter ostali tam do jutra. Mestna občina je morala spet izseliti večje število prebivalcev in nekatere ulice nudijo sedaj sliko hudega opustošenja.

* Ljubezen ubija. Med sloji, ki so socialno najšibkejši, se množijo krvave ljubezenske tragedije. V Zagrebu je 25 letni pekovski pomočnik Andrej Perlaž ustrelil 19 letno Dragišo Milinarić, hčerko mestnega uslužbenca, v katero se je strastno zaljubil, ne da bi dosegel kako povračilo svoje strastne ljubezni. Dragiša se za svojega oboževalca sploh ni zmenila, dasi ji je mnogokrat nagovarjal in ji pisal zaljubljena pisma. Mladenci, ki je bil hudo bolbo za svoj obstanek, je smatral svojo ljubezensko strast za glavno nalogo svojega življenja in ko je videl, da je ne bo dosegel, je vzel revolver in ustrelil svoj nedosegljivi ljubezenski ideal. Umor je izvršil v veži hiše, kjer je Dragica stanovala, in, ko je dekle padlo, je nameril samokres sebi na sence. Izstrelil si je eno oko, sprožil se enkrat in, ker je ostal živ, je ljudi, ki so pritekli z ulice, milo prosil, naj ga ugonobijo, ker se sam ni mogel. Te želje mu seveda niso izpolnili, poklicali so reševalce, ki so nesrečnega mladčenca odpemili v bolnišnico.

DR. IGOR TAVČAR
ne ordinira do inclusive 5. novembra.

* Knjige, ki jih ne bi smeli pogrešati v nobeni slovenski sprejemnici. Med te spadajo brez dvoma Jakopičev zbornik, Album slovenskih književnikov, Cankarjev zbornik in Jubilejni zbornik Otona Zupanca. Ta reprezentativna dela so trajne vrednosti. V Jakopičevem zborniku najdemo največjega sodobnega slikarja Slovenec v besedi in sliki, Album slovenskih književnikov Vam omogoča neposredni stik z zunanjimi liki mož, ki so ustvarjali slovensko dušo in slovensko kulturo. Cankarjev in Zupancjev zbornik pa posvečata tema dvema vrhovoma slovenske besede in književnosti strani, ki so trajne vrednosti. Pokažite tujcu s temi knjigami bogastvo našega domačega duhovnega življenja. Vržite iz svojih sprejemnic tujo brezpomenno navlako in preskrbite si ta dela, ki so tudi po svoji zunanji opremi nedosegljiv okras Vaših sprejemnic in s tem Vas samih. Tiskovna zadruga Vam vrhutega da te knjige z izdatnimi plačilnimi pogoji.

ZIMA, DEŽ, MRAZ...
OBLEKE, PLAŠČE
A. & E. SKABERNE

* Tulumaši na pohodu. Že nekaj let se znaša nad nami huda nadloga sleparjev, ki jih naši bratje imenujejo tulumaše, kar bi se slovensko na kratko dalo imenovati »slepar«, dasiravno pomeni tulumaš veliko več. To je človek, ki živi iz tujih žepov in ki si nadeva tudi tuje obraze. Vse take sleparje so Turki opisali z eno samo besedo »tulume« in oni, ki sleparije izvršuje, je pač tulumaš. Takih vsestranskih sleparjev je netroji in spretno izkorišča vsaka prilika za življenje iz tujih žepov in za dobičkanosno sleparijo pod raznimi imeni. Znano je, da so morale razne kulturne in nacionalne organizacije že nekajkrat objaviti v listih opozorilo, naj javnost ne naseda ljudem, ki se izdajajo za njihove pooblaščenke. Sedaj so sleparji izkoristili tudi bedo v nekaterih pokrajinah in po Zagrebu že hodijo od hiše do hiše ljudje, ki se izdajajo za poverjenike akcijskih odborov za prehrano siromašnega ljudstva v severni Dalmaciji in Hercegovini. Sleparji nosijo in razkazujejo pole s ponarejenimi podpismi najrazličnejših dostojanstvenikov in predstavnikov oblasti in ustanov, ki so se nedavno bavili s vraščanjem prehrane prebivalstva revnih krajev. Se prej, preden so vse konference in ankete o pomožni akciji sploh začele delovati, so se sleparji poslužili teh imen v svojo korist. Zagrebška policija je po vseh listih objavila opozorilo, naj javnost vsakega nabiralca pomožnih akcij izroči najbližji stražnici, če nima pravega pooblastila.

* Aretacija nevarne zločinske tolpe v Sumadiji. V zapore okrožnega sodišča v Kragujevcu so privedli orožniki 42 članov razbojniško tolpo, ki je dolgo časa strahovala sumadijske vasi, največ vionov, tatrin in razbojstev pa je izvršila v okolici Topole. Orožniki so zločince dolgo zasledovali brez pravega uspeha, ko pa so zajeli nekatere njihove pomočnike, je kmalu prišlo do razkrinkanja tolovajske organizacije. Vodja tolpe je bil Milenko Spasić iz Topole, ki je predsedel 12 let v kaznilnici v Požarevcu. Mož je svojo tolpo organiziral tako previdno in strogo, da mnogi pajdaši niso niti poznali svojih voditeljev.

* Običele otčke harva v različnih harvah in plisira tovarna J.O.S. REICH. Gostje bodo Vas povsod hvallili, če boste Slatino Petanjsko jim točili!

Vremensko poročilo
Številke za označbo kraja pomenijo: 1. Čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativno vlažnost v odstotkih, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 0—10, 7. padavine v mm, 8. vrsto padavin, 9. temperatura, 10. prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.
22. oktobra.
Ljubljana 7. 751,5, 9,4, 92, 0, 10, dež, 34,5; Maribor 7. 751,2, 9,4, 89, SW2, 10, dež; Zagreb 7. 751,2, 9,0, 90, SSW3, 10, dež, 49; Beograd 7. 750,5, 18,0, 60, SE4, 7, dež, 0,3; Sarajevo 7. 749,9, 16,0, 70, SSE5, 7, —; Skopje 7. 755,3, 11,0, 90, 0, 6, dež, 1,0; Kumbor, Split, Rab: ni dežja.
Rog. Slatina 7.—7,0, 97, SW4, 10, dež, 41,0; Temperature: Ljubljana 11,0, 9,0; Maribor 11,0, 7,0; Zagreb 19,0, 9,0; Beograd 22,0, 10,0; Sarajevo 21,0, 6,0; Skopje 24,0, 11,0; Split 20,0, —; Rog. Slatina 16,0, 8,0.

ELITNI KINO MATICA
tel. 21-24.
Ker moramo film odpotati v Beograd, predstave še samo danes
GRETA GARBO je navdušila vse, ki so jo videli
V VELEFILMU
PISANI PAJČOLAN
Tudi Vi morate videti njeno zadnje in največje delo.
... Predstave ob 4, 7, 15 in 9,15 uri. ...
Predprodaja od 11. dol pol 13. ure.

Iz Ljubljane

— Za bodoči mestni muzej je prejel kulturni oddelček mestnega poštavara dragocen kip našega pokojnega skladatelja Viktorja Parme, delo akademičnega kiparja L. Dolinarja, ter zanimivo podobno izza potresa v Ljubljani. Mestno poštavarstvo se plemeniti darovalki, gospe Pavli Parmovi, soprogi pokojnega skladatelja, kar najtopljeje zahvaljuje.
— Ljubljanski filharmoniki so za svoj drugi simfonični koncert, ki bo v ponedeljek 28. t.m. za češkoslovaški narodni praznik, pridobila priljubljenega domačega dirigenta L. Matačiča. Prvič bomo to pot slišali simfonijo mladega ruskega komponista Sostakoviča, ki bo kakor Čajkovskega VI. ali pa C. Franka. D mol simfonija prevzela in navdušila poslušalce. Povezovanje koncerta s praznima največjega državnega praznika naših bratov in zaveznikov Čehoslovakov daje vsej prireditvi posebno svečanost. Prodaja vstopnic je pri blagajni kina Uniona od 11. do 12. in od 15. ure dalje, tel. št. 22—21. Tam se dobe tudi programi.

— Umrla je dne 21. oktobra ob 5. zvečer gospa Olga Hrovstova. Pogreb bo jutri, v četrtek 24. t.m. ob treh popoldne iz mrtnišnice splošne bolnišnice. Blag ji spomin, žalostnim naše iskreno sožalje.

— Prednost gledališkega abonenta je menda v tem, da mu ni treba vsakokrat skrbeti za vstopnice. Vsak biljeter si je do slej po prvih predstavah v začetku sezone zapomnil abonentne svojega rejonu in jih potem ni več nadlegoval za abonentno kartico in stvar je bila v redu, od kar sploh obstoja gledališča v Ljubljani. Pri sedanjem sistemu neprestanega menjavanja biljeterjev je to nemogoče. Naj navedem konkretni primer. Običajno skrbi za vstopnice in podobne formalnosti gospod, katerega pa lahko zadržijo poslovni oziri do polovice predstave ali še dalje. Dama ima medtem v gledališču neprijetnosti, ker pač slučajno nima s seboj abonentne karte! Ali naj hodi ponjo, ali pa naj kliče na pomoč prejšnjega biljeterja, ki jo pozna, a se danes nahaja mogoče kje na galeriji? Uprava naj trej pusti biljeterje stalno na njihovih mestih, poznali bodo svoje abonentne in vse bo spet v lepem redu.

— Družabni plesni večer s poukom se vsi vsak petek ob 8/9 zvečer v balkonski dvorani Kazine. Vabijo se gospodje s fakultetno naobrazbo in po njih vpeljane dame. Reklamacije vabil in informacije pri mojstru Jenku v Kazini.

— Iz bioskopov. »Ne boj se ljubeznile« pravi Liana Haid v filmu, ki ga bomo jutri gledali v Elitnem kinu Matic. »Vrtinec« je pa največje dramsko delo v filmu, močnejše od »Ekstaze« in bolj napeto od vsakega drugega filma, kar smo jih letos videli v Ljubljani. Film bo že te dni na sporedu Kina Matice. — Zvočni kino Ideal bo predvajal danes ob 16., 19. in 21.15 slavno »Silly-simfonijo«, ki jo pač že težko pričakuje naši stari in mladi ljubitelji kinematografa. »Silly« ni nič drugega kakor sijajno iz različnih črtanik in koloriranih filmov sestavljena šala. Povsod kjer se je ta simfonija izvajala, je bilo dovolj zabave in smeha. — »Pastir Kostja« je že spet v Ljubljani. Predvajala ga bo ZKD, da ustreže vsem onim, ki ljubijo posekno pesem in zabavo, se zlasti pa ljubiteljem nedosežnega ruskega filma.

— Podružnica Sadlarskega in vrtnarskega društva priredi 23. in 24. t.m. v paviljonu M na velespejmišču polološko razstavo.

JUTRI PREMIERA
SLAJNE OPERETE
Ne boj se ljubezni

— Jadranščice! V četrtek 24. t.m. bo ob 14. članski sestanek s predavanjem. Govori tovarišica Branka Zuljević o temi: Kralj Aleksander in naše morje.

— Električna kuha bo danes ob 17. v prostorih zveze gospodinj. Breg 8. Pokušanje jedil. Vstop prost.

— Priseljenci, ki so prejšnji teden v Delavski zbornici prosili za podporo, naj se danes ob 10. do 12. zlasti spet tam zaradi ureditve svojih zadev.

— Za modno revijo potrebujemo manekene. Prijave sprejemajo takoj, za gospode Pučnik, Selenburgova 1, za dame Hitti, Kongresni trg 13.

— Redna plesna vaja Jugoslovenskega napred. akademskega društva »Jadrana« bo v četrtek 24. t.m. ob 20. v veliki dvorani Kazine. Cenjene plesalke in plesalce opozarjamo, da bo ta večer volitev kraljice vabika ob zvokih priznanega in priljubljenega Ronnyja Jazza. — Odbor.

— Ovirte pri regulaciji Ljubljane. Da so naravne sile počasi najmočnejše, se vidi tudi pri regulacijskih delih v strugi Ljubljane. V nedeljo smo poročali o velikih napredkih, a že isti dan je začelo deževati. Delavci so še prido stili zadnje ostanke izpred podre zatvornice in pripravljali material, da so lahko v nedeljo betonirali 8 m dolžine nad vzpenjačo. Sekači so posekali vso srednjo zagatno steno močnih pilotov stare zatvornice. Porušitev oporne skarpne so delavci za nekaj stotin dinarjev prevzeli v akord. Dela so se lotili z vso vnaemo in so že v 1 dnevu izklesali skoro polovico orjaškega, 60 ton težkega kolosa. Ko pa je v nedeljo vso noč deževalo in je voda z vso močjo pritiskala z Barja in polhograjskih hribov, so se morali delavci v ponedeljek jutraj umakniti ter so krampe in lopate pustili v baraki.

— Žrtve neznanega avtomobilista. Neznani avtomobilist je pred Mestnim domom povozil 53-letnega delavca Janeza Lončarja iz Podboršta pri Ljubljani in mu razen ran po glavi in obrazu prizdejal tudi nevarne notranje poškodbe. Lončarja so morali prepeljati na kirurški oddelček.

Iz Litije

— Podružnica CMD je darovala odborcu gospa Marija Podbojca pri odhodu iz Litije 100 Din. Iskrena hvala.

Vlomi Stanka Jereba pred sodniki

Ljubljana, 22. oktobra. Prišla sta danes dopoldne dva zakrknjena pred mali kazenski senat, dva vlomilca, ki imata na vesti težke grehe, a sta takaj kakor da sta angela. Obtožena sta bila 34 letni čevljarji pomočnik Stanko Jereb in 32 letni Stanko Kajzer, da sta letos v juliju vlomila v samotno Bajčovo vilo pod Golovcem. Odnela sta za 20.000 Din dragocenosti. Obtožnica je dalje navajala, da je Stanko Jereb poleti vlomil v letovisko vilo optika Jurmana ob Ljubljani, prav tako je obiskal vilo g. Zajca, naposled je skušal vlomiti še v Planinškovo vilo ob Ljubljani.

Obtožena sta vse skupaj trdovratno zanimala. Sodišče je zaslalo celo vrsto prič. Policija je bila na omari v Bajčovi vili našla odtiske prstov Stanka Kajzerja. Odtiski so se presenetljivo skladali z onimi, ki jih je od obtoženca vzel daktiloskopski urad na policijski upravi. Kar 24 točk je bilo povsem skladnih in tako je policijsko poročilo sodišču lahko zagotovilo, da je to pravcati šolski zgled zločinskega odtiska. V teku razprave sta obtožena dosledno tajila, toda priče so ju temeljito pokopale. Razprava je trajala dobre tri ure. Sodba: stari vlomilec Stanko Jereb se bo pokoril štiri leta v robiji, za 5 let so zanj izjubljene častne državljanske pravice; Stanko Kajzer pa bo sedel zaradi sedelovanja pri vlovu v Bajčovo vilo 20 mesecev v robiji in izgubi za 3 leta častne državljanske pravice. Sodbo sta oba sprejela.

Iz Maribora

— Reharjeva mama je umrla. Včeraj dopoldne je izdihnila svojo blago dušo v tujakšnji splošni bolnišnici gospa Josipina Reharjeva, vdova po graščinskem oskrbniku in mati glavnega urednika »Večernice« g. Radivoja Reharja. Plemenita pokojnica je bila iz ugledne in narodno zavodne Bratruve rodbine v Orhovicah na Vipavskem. Zadnja leta je preživela v Mariboru pri sinu. Pokojna Reharjeva mama je bila vzor matere ter narodno zavodne, značajne in do vseh trepih in revnih usmiljene slovenske žene. Vs. ki so jo poznali, jo bodo ohranili v trajnem lepem spominu.

— Odličen gost v Mariboru. V ponedeljek in v torek se je mudil v Mariboru g. Jan Hejret iz Prage, znani češki javni delavec in publicist. G. Hejret je član Slovenskega instituta in podpredsednik čl. narodnega sveta, ki sklepa obvezno za vse čl. politične stranke o predlogih, ki jih ones staviijo v narodno-obrambni zadevah v čl. parlamentu. G. Hejret je poleg direktorja Zameškala in univ. prof. Pate kot predsednik društva »Prijateljev lužško-srbskega naroda«, ki ima v Češkoslovaški več tisoč članov in vzdržuje na čeških solah več lužičko-srbskih dijakov. Obiskal je prof. Sedivya, da se porazgovori o delu za lužičke Srbe v Sloveniji in da se obvesti o delovanju Nemcev na naši severni meji.

— Cilj Debevec gostuje. Odlični režiser in igratelj ljubljanske drame Cilj Debevec gostuje jutri, v četrtek v ulogi Ivana Fjodoroviča v Dostojevskega »Bratih Karamazovih«, ki jih je sam dramaturgiral. Cilj Debevec je baš v omenjeni ulogi ob ljubljanski vpriporitvi dosegel velik uspeh ter se zaradi tega njegovo gostovanje tudi v Mariboru pričakuje z velikim zanimanjem. Predstava bo za red C.

— Tragična smrtna nesreča pri Hočah, ki se je pripetila dne 7. julija, se je obravnavala pred okrožnim sodiščem. Tedaj je 21-letni Maks Mali zavozl s svojim kolegom, na katerem je peljal tudi svojega prijatelja Albina Zupanca, v neki osebni avto, pri čemer je Zupanca priletel na hladilnik in si prebil lobanjo. Zupanc je po-

Zvočni kino Ideal
Danes dan smeha in radosti za staro in mlado
MIKY MIŠKA
in njeni tovariši v
Silly Simfoniji
Vstopnina 4,50, 6,50 in 10 Din.

škodbam pošleget. Mali je odnesel lažje poškodbe, potniki v avtomobilu pa so ostali nepoškodovani. Mali se je moral radi obtožbe povzročitve smrtni nesreče zagovarjati pred sodiščem in je bil obsojen na dva meseca zapora, pogojno za dobo 2 let.

— Otvoritev I. mariborskega sadnega sejma bo v petek dne 25. t.m. ob 10. v prostorih unioanske pivovarne.

— MP — samo nadzorna ustanova? Po rotovških kulturnih sešujih, da namerava novo vodstvo reorganizirati Mestna podjetja, ki so vršila doslej funkcije upravne centrale, v zgolj nadzorno instanco.

— Snežni možaki na Pohorju. Vavaj, ko je v dolini llo kakor iz škafa, je na Pohorju naletaval sneg, ki pa je sprazl skopnel, dočim je na Veliki Kopli in drugih vrhovih deloma obstal.

— Ker sta slabo ravnala s 6 letnim otrokom sta bila včeraj pred tukajšnjim sodiščem obsojena 30 letni posestnik R. in njegova žena M. iz Rač na 7 dni zapora pogojno na 2 leti.

— Skandinavskega galeba je ustrčili lovec Janez Korosec na Ptujškem polju. Redka žival, ki je razširjena tudi v severozapadni Rusiji, se nahaja v izloži nagačevalca Walnerja in si jo Mariborčani s zanimanjem ogledujejo.

— Ogenj so podtaknili pastirji? Posestniku Vinu Sarmanu v Črešnjem pri Selnici ob Dravi je pogorelo okoli 3000 kg slame. Obstoja sum, da so ogenj podtaknili pastirji.

Iz Celja

— Redni članski sestanek JNS za Celje in okolice bo danes ob 20. v Celjskem domu. Poročal bo narodni poslanec g. Ivan Prekorski. Članstvo je vabljeno, da se prvega rednega sestanka v jesenskem času udeleži v čimvečjem številu.

— Nabavite si srečke II. razreda državnih razrednih loterije pri podružnici »Jutrce« Rok za obnovitev srečk poteče 31. t. m.

Gospa Ivanka ima prav!

Da imo rajša, če postane pri pranju voda umazana, pravi gospa Ivanka. Je to mogoče? Da! Obilna, gosta in bela pena Zlatorogovega mila ima neverjetno moč, da razkroji in odplavi vsako nesnago, pa četudi se skriva v notranjosti tkanin. Poičlo postane snežno belo in odplavljena umazanost počni vodo.

Zlatorog OVOTERPENTINOVO MILO

— JRZ v celjskem srezu se je začela potiši gibati. Pred kratkim je bil v Vojniku ustanovljen zbor najbolj izbranih in najbolj zanesljivih novih pristavev, ki so si izvolili za svojega krajevnega voditelja g. Ivana Goriska iz Arclina, za podpredsednika pa Franc Senegačnika od Sv. Tomaža. O programu JRZ je govoril na zboru prof. Mirko Bitenc iz Celja. Nova ljudska politika koreninili tudi pri nas v narodu samem in se ne naslanja na uradnike, ki naj opravljajo samo objektivno svojo službo.

— Interesente za abonma v celjskem gledališču opozarjamo, da poteče rok za prijave v knjigarni »Domovinic« v petek. Zalo pohište s prijavi.

— Seznam davčnih obvezancev za priobnino je razgrnjen v sobi št. 10 na mestnem poglavarstvu. Davčni odbor bo zasedal od 7. do 9. novembra.

— Deževne vreme doslej še ni povzročilo nevarnosti poplav. Savinja s pritoki je sicer narasla, izgleda pa, da voda zaradi regulacije v Tremerju že nekoliko hitreje odteka.

— Sejmski tatovi se na Uršulnem sejmu v ponedeljek niso posebno udeleževali. Prijavljeni sta bili samo dve žepni tatvini.

— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 film »Ljubljene mladega izumitelja« in zvočni tednik.

Iz Gornje Radgone

gr— Redek sad, v gorah gostilničarja Ritonje Martina v Zbigovcih so utrja, li velik grozi, na katerem je polovica jagod belih, polovica črnih. Redki sad je razstavljen v oknu g. Fanike Sikemkove, kjer si ga lahko vsakdo ogleda.

gr— Vinska letina je precej obilna, kar je vzrok, da so cene hudo nizke. Čeravno je kakovost izborna ter je doseženo pov. prečno 19 do 21 stopinj, po nekaterih te. gah celo do 24 stopinj, je cena moštu od preše od 2,50 do 3,50 k večjemu 4 Din za en liter. S tem skromnim izkupičkom za vinski mošt ne bo mogel vinogradnik kriti niti obdelovalnih stroškov, za katere se je moral med letom zadolžiti, kamoli, da bo kril davčne in druge obveznosti.

En poizkus vas bo prepričal

da je

SAMORAD
pralni prašek, ki je izdelan na podlagi olivnega olja

najboljši!

Poizkusite!

Zahtevajte vedno SAMORAD pralni prašek.

Gospodarstvo

Načrt zakona o zadrugah

Glavna zadruga zveza kraljevine Jugoslavije bo imela 26. in 27. t. m. v Oslu, kjer svojo redno letno skupščino in kongres, Ker sedanjemu upravnemu in nadzorstvenemu odboru poteče mandat, bo na tej skupščini na novo izvoljena vsa uprava.

Glavni tajnik inž. Ivan Varga je za skupščino pripravil obširno letno poročilo, ki v uvodu obravnava položaj našega kmetijskega gospodarstva in se peča tudi z reševanjem gospodarskih problemov v preteklem letu. Poročilo prikazuje razvoj zadrugaštva v naši državi. Ob koncu lanskega leta je bilo v Jugoslaviji 8526 zadrug (3,6% več nego v prejšnjem letu), kreditnih zadrug je bilo 4605 (54% skupnega števila), nabavilskih in nabavilno-prodajnih zadrug 1783 (20,9%), agrarnih zajednic 482 (5,7%), živinorejskih in perutninarskih 387 (4,5%), mlekarjskih in starihskih 193 (2,3%), žitnih 122 (1,4%), vinarjskih 98 (1,2%), itd. Privseh teh zadrugah je bilo okrog 1.100.000 zadrugarjev. V glavni zadrugi zvezi je bilo ob koncu leta vključenih 22 revizijskih zadrug, ki so imele 6952 vključenih zadrugarjev, to je 81% vseh zadrugarjev v naši državi.

Na kongresu bodo obravnavali važna vprašanja našega zadrugaštva in so na dnevnem redu trije glavni referati: 1) Zadrugaški pokret državnih uslužbencev (referat inž. Branislava Trajkovića); 2) Položaj našega kreditnega zadrugaštva (referat dr. Vjekoslava Gortana); 3) Zdrav. Menje gospodarske krize in potreba sanacije Središnjega saveza hrvatskih seljaških zadrug (referat dr. Stjepana Poštića). Po končanih referatih bo diskusija o vprašanjih našega zadrugaštva, nakar bodo sprejete resolucije.

Zakon o zadrugah

Letošnja glavna skupščina te naše najvišje zadrugaške organizacije bo posebno važna tudi zaradi tega, ker je v kmetijskem ministarstvu izdelan definitiven načrt zadrugaškega zakona, ki mu je služil za podlago načrt Glavne zadrugaške zveze in so bili predstavniki zadrugaštva pri končni redakciji zakonskega projekta v stalnih stikih s pristojnimi faktorji.

Delokrog zadrug

Novi načrt zadrugaškega zakona ustreza modernim zadrugaškim načelom. V prvem poglavju, ki vsebuje definicijo zadruga in jo odreja delokrog, je med drugim določeno, da se vsi stanovi lahko poslužujejo zadruga, tako da ta družbena oblika ni samo monopol gotovih stanov. Zato pa nobena zadruga ne sme biti pridobitno podjetje, ki bi, kakor delniška družba, stremelo po zaslužku, da ga razdeli med člane. Zadruga mora biti instrument za gospodarsko pospeševanje in gospodarsko pomoč posameznemu članu, tode le v onem razmerju, kolikor posamezni član sodeluje za zadrugo.

Važna je nadalje določba, da sme zadruga poslovati samo v krogu svojih članov, izven tega kroga pa le tedaj, kadar to priroda poslov zahteva. Tako mora nabavilna zadruga kupovati blago od nečlanov, prodajati pa sme to blago samo svojim članom, kajti če bi zadruga blago prodajala tudi nečlanom, tedaj bi opravljala iste posle kakor trgovec in bi jo morali enako tretirati kakor trgovca. Zakonski načrt pa ne dopušča, da bi bili od strani zadrug oškodovani upravičeni interesi drugih gospodarskih stanov.

Zaščita vlagateljev

Zakonski načrt polaga veliko pažnjo na zaščito upnikov zadrug, zlasti vlagateljev. V tem pogledu je važna določba, da smejo hranilne volge v neomejenem obsegu sprejemati samo kreditne zadruge z neomejenim jamstvom zadrugarjev za obveznosti zadruga, te pa samo tedaj, ako imajo vsaj dve tretjini članov (najmanj 10), ki so po sestini. Zadruge z omejeno zavezo smejo sprejemati hranilne vloge samo do določene višine, in sicer v razmerju z lastnimi sredstvi zadruga in z višino jamstva zadrugarjev. Take zadruge morajo imeti najmanj 50 članov, ki morajo jamčiti najmanj z desetkratnim zneskom vpisanih deležev. Kreditne zadruge se smejo baviti samo s sprejemanjem vlog, z najemanjem posojil in dajanjem kreditov. Ne smejo pa se baviti z nikakršni posli spekulativnega značaja. Svoje denarne viške smejo kreditne zadruge nalagati samo pri kreditnih zvezah, pri državnih in pooblaščenih denarnih zavodih in pri samoupravnih denarnih zavodih. Ostale nekretnostne zadruge pa se smejo baviti z vsakim gospodarskim poslom, ki ni prepovedan in ki lahko poveča dohodek ali zmanjša izdatke zadrugarjev. Za vsako vrsto posla pa je treba ustanoviti posebno zadrugo.

Drugo in tretje poglavje zakonskega načrta se bavi z ustanavljanjem zadrug in z upravnimi organi. Za ustanovitev zadruga je potrebno sedem oseb, ki neomejeno razpolagajo s svojo imovino. Pri zadrugah z neomejeno zavezo jamčijo zadrugarji z vsem svojim premoženjem, pri zadrugah z omejeno zavezo pa do višine zneska, ki je določen v razmerju z višino deležev.

Zakonski načrt posveča posebno pažnjo zaščiti pravic zadrugarjev in jamči skupščini zadrugarjev, da svobodno odloča o poslovanju zadruga. S posebnimi določbami so onemogočene mahinacije, ki bi zadrugarjem omejevale sodelovanje na glavni skupščini.

Kupuj domače blago!

Dalekosežna preosnova zadrugašnih zvez

Glede združevanja zadrug v zveze pri naša načrt zakona prav dalekosežne reforme, predvsem v tem, da se revizijsko poslovanje zvez docela izloči. Revizijske zveze v bodoče ne bodo mogle biti istočasno tudi poslovne zveze zadrug in se bodo smele pečati samo z revizijo članje, njih zadrug. Zato pa mora biti vsaka zadruga članica ene revizijske zveze.

Poleg revizijskih zvez lahko obstojajo še poslovne zveze, pri katerih članstvo ni obvezno. Pa tudi glede poslovnih zvez določa zakonski načrt, da morajo imeti kreditne zadruge svoje ločene poslovne zveze, dočim imajo ostale nekretnostne zadruge lahko skupno zvezo, čeprav postavlja zakonski načrt načelo, da se zadruge združujejo v poslovne zveze po vrsti poslovanja. Regionalne poslovne zveze določene stroke lahko ustanovijo osrednjo vse državno poslovno zvezo. Po gornjih načelih bodo morale obstoječe zveze preosnovati svoje delovanje v teku dveh let po uveljavitvi zakona.

Glede na sedanje stanje v dravski banovini pomenijo nove določbe potrebo popolne preosnove zvez. Sedaj obstoječe zveze v dravski banovini niso samo revizijske, temveč obenem poslovne zveze, kjer so vključene kreditne kakor tudi nekretnostne zadruge. Kolikor praktične potrebe ne bodo zahtevale, da se vse zadruge v dravski banovini združijo v eno samo revizijsko zvezo, bodo morale obstoječe zadrugaške zveze razdeliti svoje poslovanje na najmanj tri nove zveze in sicer na čisto revizijsko zvezo, na poslovno zvezo kreditnih zadrug in na poslovno zvezo nekretnostnih zadrug. Verjetno pa je, da se bo tudi pri nekretnostnih zadrugah izkazala potreba po ustanovitvi strokovnih poslovnih zvez, ki si potem lahko osnujejo osrednje poslovne zveze. Ta sistem je zamišljen tako, da bi imele n. pr. vse konsumne zadruge določena področja svoje poslovne zveze, poslovne zveze konsumnih zadrug v posameznih banovinah pa skupno osrednjo zvezo. Enaka združitve je možna pri mlekarjskih ali pri živinorejskih zadrugah.

Kakor vsaka posamezna zadruga, tako mora biti po zakonskem načrtu tudi vsaka poslovna zveza članica revizijske zveze. Eventualne osrednje poslovne zveze pa morajo biti članice Glavne zadrugaške zveze kot revizijske zveze. Za ustanovitev revizijske zveze je po zakonskem načrtu potrebno najmanj 100 zadrug, dočim je za ustanovitev poslovne zveze dovolj sedem zadrug. Revizijske zveze morajo najmanj vsako drugo leto pregledati delovanje in stanje vsake vključene zadruga, vsako leto pa delovanje poslovnih zvez.

Vrhovna zadrugaška ustanova

Vsaka revizijska zveza in vsaka osrednja poslovna zveza mora biti članica Glavne zadrugaške zveze, ki je vrhovna revizijska ustanova in vrhovna predstavica vsega zadrugaštva. Glavna zadrugaška zveza lahko ustanovi poseben revizijski oddelek za revizijo zadrug onih poslovnih zvez, ki na svoji skupščini sklenejo, da se podvržejo reviziji tega oddelka. V takem primeru odpade dolžnost članstva v posebni revizijski zvezi.

Glede revizijskega poslovanja določa zakonski načrt, da Glavna zadrugaška zveza s posebnim pravilnikom, ki ga odobri kmetijski minister, predpiše kvalifikacije, pravice in dolžnosti zadrugaških revizorjev. Revizijske zveze so dolžne vsakega revizorja prijaviti sodišču, ki vodi zadrugaški register. Važna je določba, da se mora poročilo revizorja prepričati na skupščini zadruga in mora upravni odbor skupščini staviti predloge glede odstranitve grajenih nedostatkov. Glede na te določbe v bodoče ne bo več možno na skupščinah prikrivati nepravilnosti ali slabo stanje zadruga.

Ugodnosti

Deveto poglavje zakonskega načrta vsebuje določbe glede ugodnosti, ki se dajejo zadrugam. Pri Privilegirani agrarni banki se ustanovi poseben fond za pospeševanje zadrugaštva, kamor se bo stekal del čistega dobička državnih denarnih zavodov in dohodek države od delnice PAB. Iz tega fonda se bodo dajale pomoči predvsem revizijskim zvezam zaradi kritja stroškov revizij, ki bodo sedaj obvezne. Zakonski načrt pa ne vsebuje določb glede ugodnosti, ki jih lahko dajejo posamezni resorji. Pač pa predvideva zakonski načrt, da lahko zadruge in zveze ustanovijo zadrugaško banko, ki se ji zajamčijo enake ugodnosti, kakor posameznim zadrugam, če bodo ustrezale predpisanim pogojem.

Deseto poglavje vsebuje kazenske določbe za nepravilno poslovanje in zlorabe. Denarne globe po teh kazenskih določbah gredo v fond za pospeševanje zadrugaštva. Enajsto poglavje pa vsebuje prehodne določbe, po katerih se morajo vse zadruge in zveze prilagoditi novemu zakonu v teku dveh let. Združenja, ki ne spadajo pod ta zakon ali se ne prilagodijo temu zakonu ne smejo po enem letu od dneva uveljavitve nositi naziva »zadruga«. Izjema velja glede vodnih zadrug. Združenja, ki že obstojajo po trgovskem zakonu in nosijo naziv »zadruga«, morajo, če se ne prilagodijo zadrugaškemu zakonu, dodati k obstoječemu nazivu še dodatek po trgovskem zakonu, dočim mora vsaka zadruga po zadrugaškemu zakonu imeti dodatek glede omejene ali neomejene zaveze.

Gospodarske vesti

— Stanje Italijanske banke. Iz najnovejšega izkaza Italijanske banke je razvidno, da so se v prvi desetini oktobra zlate rezerve ponovno zmanjšale za 236 na 4025,3 milijona lir, dočim so se devizne rezerve povečale za 20,1 na 4126 milijona lir. Menična in lombardna posojila so znova narasla za 243 na 7802 milijona lir, obtok bankovcev pa se je dvignil za 154 na 15.426 milijonov lir.

— Naše terjatve v Grčiji. Po podatkih naše Narodne banke je znašal 10. t. m. saldo neizkoriščenih grško — jugoslovenskih kompenzacijskih bonov 37,2 milijona drahem (11 milijonov Din). Saldo blokiranih terjatev pri grški banki pa je znašal 47,1 milijona Din.

— Znižanje diskonta v Nizozemski. Nizozemska banka, ki je bila 16. t. m. znižala diskonto mero od 6 na 5% je sedaj izvedla ponovno znižanje na 4,5%.

— Oddaja adaptacijskih del na objektih vojašnice vojvode Mišića v Mariboru se bo vršila potom ofertne licitacije 4. novembra pri inženjerskem referentu komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

— Dobave. Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani prejema do 25. t. m. ponudbe glede dobave trnjih žebeljev, do 29. oktobra pa glede dobave negašenega apna. Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 31. t. m. ponudbe glede dobave 30 gumijevih cevi, do 7. novembra pa glede dobave naprave za izdelovanje ledu. Direkcija državnega rudnika Vrtnik sprejema do 14. novembra ponudbe glede dobave elektrotehniškega materialja, bakra, 210 kg solne kisline, 300 kg kristalne sode, 30 kg terpenina, 300 kg kaolina in 2 kg laka. — Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 5. novembra ponudbe glede dobave kabelskega materialja, do 13. novembra glede dobave borovih desk, mrež za postelje, jeklenih vrvi ter raznih cevi.

Borze

22. oktobra

Na ljubljanski borzi se je danes deviza New York nekoliko okrepila, dočim druge devize ne kažejo znatnejših sprememb. Avstrijski šilingi so se po večerajšnji oslavitvi zopet nekoliko dvignili in notirajo sedaj 8,45 — 8,55. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih 8.4150, v angleških funtih po 244,50 in grških bonih po 28,50, dočim je bilo za španske pezete povpraševanje po 5,65. Kompenzacijske lire notirajo nadalje nizko, in sicer v Ljubljani 298,80 — 301,20, v Zagrebu 285,53 — 287,93 in v Beogradu 288,80 — 291,20.

Na zagrebškem efektuem tržišču je bila tendenca kakor večeraj tudi danes prijazna in notira Vojska škoda 343 — 346 (v Beogradu promet 345 — 347), tako da se je tečaj v zadnjih dveh dneh dvignil za 10 točk.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2970,29 — 2984,88, Berlin 1756,08 — 1769,95, Bruselj 735,61 — 740,67, Curih 1424,22 — 1431,29, London 214,51 — 216,57, New York 4342,15 —

Pri hišnem delu

4378,47, Pariz 288,53 — 289,79, Praga 181,05 — 182,16, Trst 354,67 — 357,75. Curih. Beograd 7, Pariz 20,2675, London 15,10, New York 307,375, Bruselj 51,70, Milan 24,93, Madrid 41,95, Amsterdam 208,60, Berlin 123,50, Dunaj 56,75, Stockholm 77,85, Oslo 75,85, København 67,40, Praga 12,72, Varšava 57,80, Atene 2,90, Bukarešta 2,50.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojska škoda 343 — 346, za okt. — nov. 340 den., za dec. 342 — 345, 7% invest. 75 — 77, 4% agrarne 41 — 43,50, 7% Blair 64,50 — 68, 8% Blair 73 den., 6% begluške 58 — 60; delnice: PAB 220 — 225, Trboveljska 100 — 105, Sečera Osijek 120 — 125.

Beograd. Vojska škoda 347,50 — 348 (345 — 347), za nov. 346,50 den. (345,50), za dec. 347 — 348 (345,50), 7% invest. 78 — 79 (77,50) — 79, 4% agrarne 46 bl. (46) — 7% stabiliz. — (78,50), 6% begluške 63 — 63,75 (63,25), 7% Blair 66 den. (66), 8% Blair 75 den., Narodna banka 5800 bl., PAB 223 den.

Blagovna tržišča

HMELJ

Zalec, 22. okt. Zanimanje je za najslabše, četrtovrstno blago od 13 Din navzgor in za drugovrstni hmelj po povprečni ceni 25 Din. Ker je v inozemstvu še nadalje povpraševanje za naš hmelj in je tudi pri nas še nekaj blaga na razpolago, se računa, da se bo kupčija razvijala po dosedaj večji ali manjši živahnosti. V splošnem se ceni, da je še 1000 do največ 1500 met. stotov hmelja v rokah hmeljarjev ali kmetijskih prekupečevalcev.

Ponovno se dogajajo primeri, da prodajo neinformirani hmeljarji, predvsem ženske in bolj oddaljeni kmetovalci, blago bivšim trgovcem, ki so v konkurzi, brez vsakega premoženja, pa imajo vseeno pravico kupovati, ker obrti niso odjavili. Plaćilo hmelja je pri takih kupčijah več kakor dvomljivo in pridejo ravno najubožnejši hmeljarji lahko ob ves izkupicek. Združenje trgovcev v Celju je zadelo tekačev

za začetek in po lastni moči sicer precej dobro uredilo, nujna gospodarska potreba našega hmeljarstva pa je, da obrtna oblast v bodoče ne dovoli več nakupa hmelja ljudem, ki obrtne pravice že več let ne vršijo, so v konkurzi, kupujejo le na spekulacijo in nimajo nič izgubiti, imajo pa možnost, da pridobijo na račun ubogega neinformiranega kmeta — hmeljarja. Svoječasni predlog, da bi bil potreben za izvrševanje hmeljske trgovine pogoj, da položi trgovec primerno visoko kavicjo, res ni bil povsem neumesten. Hmeljski tržni nadzor.

ZITU

+ Chicago (22. oktobra.) Začetni tečaji: Pšenica: za dec. 100,50, za maj 99,25; koruza: za dec. 59,50, za maj 59.

+ Winnipeg, (22. okt.) Začetni tečaji: pšenica: za okt. 88, za dec. 89,50, za maj 93,625.

+ Ljubljanski borza (22. t. m.) Tendence čvrsta. Zaključki: 1 vag. koruze, 2 vag. krompirja. Nudijo se (vse franko nakl. postaja): pšenica baška 79/80 kg po 175 — 180; banatska 78 kg 175 — 180; koruza: baška po 110 — 115; banatska po 105 — 107,50; oves: slavonski po 132,50 — 137,50; moka: baška in banatska »Ogc« po 265 — 275; baška »2c« po 245 — 250; baška »5c« po 225 — 240; otrobi: baški po 110 — 115; krompir: beli štajerski, franko nakladalna postaja po 58 — 63.

+ Novosadska blagovna borza (22. t. m.) Tendence slaba. Pšenica (78 kg): baška 157,50 — 165, baška ladja Tisa ali Begej 170 — 172,50; slavonska 166 — 167,50; sremska 166 — 167,50; banatska 157,50 — 165. Oves: baški, sremski, in slavonski 135 — 137,50. Jčemen: baški in sremski 64 kg 130 — 132,50. Kuruza: baška in sremska 101 — 104 banatska 101 — 105. Moka: baška in banatska »Ogc« in »Ogc« 240 — 260; »2c« 220 — 240; »5c« 200 — 220; »6c« 180 — 200; »7c« 160 — 180; »8c« 115 — 120. Otrobi: baški, sremski in banatski 87 — 89, Fižol: baški in sremski beli 265 — 270.

+ Budimpeštanska terminska borza (22. t. m.) Tendence slaba. Pšenica: za marec 17,69 — 17,71; koruza: za maj 15,54 — 15,56.

BOMBAZ

+ Liverpool 21. oktobra. Tendence mirna. Zaključni tečaji: za okt. 6,18 (prejšnji dan 6,24), za dec. 6,08 (6,13).

+ New York, 21. oktobra. Tendence komaj stalna. Zaključni tečaji: za okt. 10,77 (10,86), za dec. 10,78 (10,83).

Velika in poučna razstava sadja v Kočevju

Združene kmetijske in sadjarke družnice s sodelovanjem merodajnih čitalstev so priredile za dolo do 6. do 13. t. m. izredno poučno sadno razstavo v Kočevju. Priglasencev je bilo toliko, da je biva kino dvorana hotela »Trst« premajhna. Razstavljeno sadje naravnost očara vsakogar, ki jo obišče. Govorijo ni le lepa daleč na okoli toliko najrazličnejših jabolčnih vrst skupaj prinesenih kakor na kočevski sadni razstavi. Za sadjarke strokovnjake predstavlja razstava pravi užitek, saj so tu zastopane ne samo naše domače, temveč tudi av-

Zobni kamen škoduje!

PROTI ZOBNEMU KAMNU

strijske, češke, nemške, južnotalijanske in tudi ameriške sorte. Ugodna sadna letina je namreč omogočila, da so vse te zanimive sadne vrste tudi več ali manj prav dobro dozorele.

Sadna razstava v Kočevju nudi s trgovskega vidika zelo zanimivo torišče; tu najde vsak interesent vsa potrebna pojasnila, kje se ta ali ona jabolčna sorta v večji množini dá kupiti. Marljivo pobor pod vodstvom gg. inž. Stiglica, učitelja Peterlina, načelnika kmetijske podružnice Führerja, tajnika Ruma, odbornikov Vaukena, Jonketa, nadgostdarja Niteceja in referenta Kopitarja, ki s poštvovalnostjo sodelujejo na tej prekrasni sadni razstavi, je vsakomur vedno na razpolago s potrebnimi pojasnili prav v vseh pogledih. Treba jim je samo čestitati, enako vsem razstavljalcem, da je prireditelj tako lepo uspel. Pri otvoritvi razstave v nedeljo se je zbralo kljub slabemu vremenu obilo občinstva in bili so navzoči tudi areški podnačelnik g. O. Skale, referent za sadjarstvo kr. banške uprave g. Flego in tajnik Kmetijske družbe, ki je posameznim sotočam že prejšnji dan določil prava pomoška imena in je imel popolnoma na razstavnem prostoru za gospodinjstvo zanimivo predavanje o domači porabi sadja. Za Kočevje predstavlja ta sadna razstava veliko pridobitev, kajti na njej se je postavila podlaga za uspešno gojitve pravih najboljših sort jabolk za ves srez.

Vsak naročnik je zavarovan za 10.000 Din

Pri hišnem delu

4378,47, Pariz 288,53 — 289,79, Praga 181,05 — 182,16, Trst 354,67 — 357,75. Curih. Beograd 7, Pariz 20,2675, London 15,10, New York 307,375, Bruselj 51,70, Milan 24,93, Madrid 41,95, Amsterdam 208,60, Berlin 123,50, Dunaj 56,75, Stockholm 77,85, Oslo 75,85, København 67,40, Praga 12,72, Varšava 57,80, Atene 2,90, Bukarešta 2,50.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojska škoda 343 — 346, za okt. — nov. 340 den., za dec. 342 — 345, 7% invest. 75 — 77, 4% agrarne 41 — 43,50, 7% Blair 64,50 — 68, 8% Blair 73 den., 6% begluške 58 — 60; delnice: PAB 220 — 225, Trboveljska 100 — 105, Sečera Osijek 120 — 125.

Beograd. Vojska škoda 347,50 — 348 (345 — 347), za nov. 346,50 den. (345,50), za dec. 347 — 348 (345,50), 7% invest. 78 — 79 (77,50) — 79, 4% agrarne 46 bl. (46) — 7% stabiliz. — (78,50), 6% begluške 63 — 63,75 (63,25), 7% Blair 66 den. (66), 8% Blair 75 den., Narodna banka 5800 bl., PAB 223 den.

Blagovna tržišča

HMELJ

Zalec, 22. okt. Zanimanje je za najslabše, četrtovrstno blago od 13 Din navzgor in za drugovrstni hmelj po povprečni ceni 25 Din. Ker je v inozemstvu še nadalje povpraševanje za naš hmelj in je tudi pri nas še nekaj blaga na razpolago, se računa, da se bo kupčija razvijala po dosedaj večji ali manjši živahnosti. V splošnem se ceni, da je še 1000 do največ 1500 met. stotov hmelja v rokah hmeljarjev ali kmetijskih prekupečevalcev.

Ponovno se dogajajo primeri, da prodajo neinformirani hmeljarji, predvsem ženske in bolj oddaljeni kmetovalci, blago bivšim trgovcem, ki so v konkurzi, brez vsakega premoženja, pa imajo vseeno pravico kupovati, ker obrti niso odjavili. Plaćilo hmelja je pri takih kupčijah več kakor dvomljivo in pridejo ravno najubožnejši hmeljarji lahko ob ves izkupicek. Združenje trgovcev v Celju je zadelo tekačev

NIVEA-CREME za nego kože!

Kljub temu, da imate čez dan stalno posla s toplo in mrzlo vodo — ostala vam bo koža mladeniško sveža in nežna.

To je zbog vsebine Eucerita. Negujte zato Vašo kožo z NIVEA.

Naši gozdovi

Do 32 odstotkov naše zemlje pokrivajo gozdovi, Slovenija pa ima 42 odstotkov svojega obsega v gozdnih nasadih

Ljubljana, 22. oktobra.

Nedavno je izšla tretja knjiga »Narodne šumarske knjižnice«, ki jo urejuje viši sekretar ministristva za gozdove in rudnike g. inž. Slobodan Baranac. Naslov poučne knjige je »Kratke pouke iz šumarstva«. Knjiga obsega okrog 130 strani in je vsebina ponazorjena z zanimivimi slikami in risbami. Vsi prispevki so pisani poljudno, ter bodo v veliko korist našemu ljudstvu, ki čeni svoje gozdove, kakor tudi prebivalcem onih pokrajin, ki se trudijo, da bi obnovile svoje nekdanje gozdno bogastvo.

Posebno zanimiv je pregled naših gozdnih nasadov. Po gozdnem bogastvu je naša država v Evropi na sedmem mestu. Večje gozdno bogastvo imajo poleg Rusije Finske in Švedske ter Avstrija, Češkoslovaška in Luksemburg. Od celotne površine naše države, ki iznaša 24.866.500 hektarjev, imamo 7.779.776 hektarjev gozda, kar znaša 31,28 odstotkov od celotne površine. Po veličini se gozdovi delijo takole na posamezne banovine: drinska banovina 1.104.472 ha, savska 1.273.025 ha, varčavska 1.236.822 ha, zetska 1.137.816 ha, vrbska 938.112 ha, dravska 669.180 ha, moravska 622.111 ha, primorska 592.965 ha, dunavska pa 205.273 ha. V relativnem pogledu in v razmerju s celotno površino pa tvorijo gozdovi v vrbski banovini 46, v dravski 42, v drinski 38, v zetski in savski 35, v varčavski 32, v primorski 31, v moravski 24, v dunavski pa 7 odstotkov. Na vsakega prebivalca odpade v zetski banovini 1,29, v vrbski 0,93, v varčavski 0,75, v drinski in primorski 0,65, v dravski 0,59, v savski 0,49, v moravski 0,43, v dunavski pa 0,09 ha.

Po gozdarski vedi potrebuje vsak prebivalec pokrajine ali dežele okrog 0,35 ha gozda za svoje potrebe. Iz pregleda o gozdnih posestih v naši državi je torej razvidno, da imajo mnogo gozdnega bogastva preko svojih potreb — torej za izvoz v druge države. Izjemo tvorijo samo dunavska banovina, ki pa prav lahko krije svoje pomočkanje iz ostalih pokrajin.

Če pa primerjamo današnje bogastvo naših gozdov z onim od leta 1919, vidimo veliko nazadovanje, ki ga je na eni strani povzročilo izsekavanje gozdnih nasadov zaradi pridobivanja plodne zemlje, na drugi strani pa so nam gozdno bogastvo izmanjš

Mayerlinška tragedija avtentično pojasnjena

Po pet in štiridesetih letih strogega molčanja je spregovorila žena prestolonaslednika Rudolfa, sedanja kneginja Lonyay

Kneginja Lonyay, Rudolfova žena

V Lipskem je pravkar izšla knjiga, ki bo pomenila tudi v tem času silnih pretresov in zmešnjav po vsem svetu pravo senzacijo. Po 45 letih popolnega molka je v tej knjigi spregovorila princesa Stefanija Belgijska, sedanja žena madžarskega kneza Lonyaya in bivša žena avstroogrškega prestolonaslednika Rudolfa, čigar tragični konec v lovskem gradiču v Mayerlingu že skoraj pol stoletja zanima ves svet in mu daje priložnost za vsakovrstno ugibanje o vzrokih in načinu tega konca. Že ime avtorice jamči za to, da je dobila stvar s to knjigo svoje dokončno pojasnilo, ki ga podpira nov, doslej neobjavljen material in ki je posebno zanimiv zaradi vojne, ker nam razkriva vso doslej dovolj temno zadevo predvsem s psihološkimi razlagami s strani prestolonaslednikove žene v popolnoma novi, avtentični luči.

Petnajstletna nevesta

Kneginja Lonyay pričenja knjigo svojih spominov z teležkami o svojih otroških letih. Kot tretja hči belgijskega kralja je imela zelo strogo, naravnost puritansko vzgojo. Ni ji bilo še petnajst let, ko so jo zaročili z avstrijskim prestolonaslednikom. Zanimivo je bilo njiju prvo srečanje v kraljevem gradu Laeken.

Cesarjevič Rudolf je vstopil v uniformi avstrijskega polkovnika v dvorano, kjer ga je pričakovala kraljeva družina. Priklonil se je pred vsemi člani kraljeve družine, kralj ga je predstavil z nekoliko ljubeznimi vimi in preprostimi besedami, kakor je bil navajen, kadar je šlo za premostitev težavnih položajev. Prestolonaslednikov nastop je bil dovršen in siguren. Poljubil je kraljičino Stefanijo roko, jo nagovoril nemško, pripovedoval ji je o njeni sestri Luizi, ki jo silno časti, izrekel je še nekoliko laskavih, a formalnih besed in že po nekoliko minutah je zastavil veliko vprašanje, ki je odločilo o njiju bodoči usodi.

Princesa pravi, da se ji prestolonaslednik pri tem prvem srečanju ni videl lep, ni ji pa bil nesimpatičen. Izraz njegovih malih, svetlojavnih oči je bil inteligenčen, toda pogled mu je bil nestalen in trd. Okrog ust, ki so jih senčili majhni brki, je imel odno potezo, ki bi jo bilo težko razložiti.

Poroka — grenko razočaranje

Dve leti pozneje, 10. maja 1881, se je vršila v dunajski avguštinski cerkvi ob pravljicnem pompu, ob vzharnem navdušenju dunajskega prebivalstva, ob zvonjenju vseh zvono in topovskih strelnih poroka. Toda že poročni dan se je končal za mlado ženo z grenkim razočaranjem. Večer je bil megljen in žalosten ko se je peljala sama z možem, ki ga je komaj poznala proti gradu Laxenburgu. V tem položaju se jo je lotil občutek strašne zapuščenosti. Njena si vedela ničesar povedati, bila sta si popolnoma tuja. Zamen je nevesta pričakovala kakšne nežne in ljubezne besede, da bi jo rešila iz njenega razpoloženja. Njena utrujenost, bojazn in zapuščenost so se stopnjevale do težke brezupnosti. V obeh so jo žgale neizgovorne solze.

Dospela sta v Laxenburg, kjer ju je pričakovalo vse spremstvo. V vseh listih so pisali, da ima bo na razpolago 14 prostorov, ki so jih bili v zadnjih tednih popolnoma prenovili in na novo opremlili. Pričakovala je lepega, prijaznega doma. Ko sta stopila vanj, ji je udaril nasproti po plesniti dišavi, leden zrak, ki je jemal dih. Nikjer nobene cvetoče rastline, da bi jo pozdravila nje prihod in prinesla v te nezadostno razsvetljene sobe nekaj vsega in vedrega. Nikjer mehkih preprog, kakšne toaletne mize, nobene kopalnice, samo umivalnik na trinožnem stolcu. Zdelo se je, da v Laxenburgu od poroda cesarice Elizabete I. 1856. niso bili ničesar popravili. Vsa oprava je izvirala po vsem videzu še iz tistega časa, nič ni zbijalo občutka toplote in udobnosti.

Noč muke in gnusa

Zapuščeni in ločeni od vseh, ki jih je ljubila, v popolnoma tuji okolici, vročini od razburjenja in utrujenosti, se ji je zdelo, da ni nihče mislil na to, da bi pripravil mladi ženi dom, ki bi bil vreden bodoče avstrijske cesarice. Bila je strašna noč, polna muke in gnusa. Ničesar ni vedela, povedli so jo kot otroka, ki ničesar ne sluti, k altarju. Vse njene deklishe sanje so bile uničene. Menila je, da mora od razočaranja umreti.

Takšen je bil začetek, nadaljevanje in konec sta morala biti še strašnejša. Prestolonaslednikov značaj se je razvijal čedalje bolj v smer, ki je obetala nesrečo, njegovo zdravje je bilo videti od njegovega nepokojnega življenja nagnito. Pisma, ki jih princesa objavlja v svoji knjigi, nosijo pečat preganjanosti in bolne razdraženosti, čeprav skušajo obdržati vljudni familiarni ton.

Katastrofa se bliža

Po osmih letih mukotrpnega zakona se je zgodila katastrofa. Ze v maloštevilnih dneh zadnjega poletja, ko je imela princesa priliko, da vidi svojega moža med njegovimi inšpekcijskimi potova-

nji, je opazila v njegovem vedenju neko spremembo, ki ji je zbujala strah. Ni postal samo čedalje nemirnejši in čedalje bolj razdrman, temveč ga je čisto iz najbolj ničevih vzrokov vrglo v nenadne izbruhe brezmejne jeze. Vdala se je že davno v to, da je bila konvencionalna oblika njunega soživljenja, posebno kakor se je izražala v njegovih pismih, v popolnem nasprotju z njegovim dejanskim vedenjem. Toda sedaj ga sploh ni bilo več spoznati. Njegova notranja razbitost je povzročala strašne napade besnosti, neznosne in nevredne prizore. Zdelo se je, kakor da je izgubil vse notranje zadržke in dobro formo. Pri nekem takšnem prizoru se ni ustrašil, da ti ji ne spregovoril z vso odkritostjo o svojih mučnih ljubezenskih pustolovčinah. Nekoč je končno zagrozil, da bo vsemu storil konec, ustrelil njo in sebe.

Njegovo propadanje se je pokazalo na zadnje tudi na zunaj. Obraz mu je silno ostarel in se mu povsem spremenil.

Vse je le utvara ..

V svoji tesnobi se je princesa odločila, da pojde k cesarju in mu brez pridržkov odpre oči o vsem. Ko je pa začela govoriti, jo je prekinil, češ, da si vse le utvara, da Rudolfu nič ne manjka, da se le preveč utruja. Bil naj bi le več v njeni družbi. S temi besedami jo je cesar objel, ona mu je poljubila roko — in je šla, ne da bi mu povedala ničesar od vsega, kar je nameravala. V predsobi se je morala oprijeti stola, da se ni zgrudila. Prestolonaslednikova usoda se ji je zazdelo zapetena.

28. januarja 1889. bi se bil moral vrčiti lov v Mayerlingu. Rudolf je izrečno želel, da bi njegova žena ne bila prisotna. Obljubil pa je, da se bo udeležil družinske obeda naslednji dan. Preden je odšel, ga je

Grob baronice Večere v Helligenkreutzu

prosila, naj stopi k njunemu otroku. Ko so se vrata za njim zaprla, jo je obšla čudna groza. Pokleknila je in se poskusila pomiriti z molitvijo.

Naslednji dan je prejela brzobjavko, v kateri jo je prosil, naj ga pri očetu oprosti, da ne more priti k družinskemu obedu. Sporočal je, da ima hud nahod, zavoljo katerega ne bi rad šel na pot.

Ni se upala, da bi poslala zdravnika v Mayerling. Tako je prišlo jutro 30. januarja. Bila je baš pri pevski lekciji, a niti ta je ni mogla pomiriti. Pred očmi ji je bila neprestano sprememba, ki jo je opazila v zadnjem času na prestolonasledniku. Bil je le redkokdaj trezen. Vračal se je šele ob zori domov in v njegovi družbi so bili najbolj sumljivi elementi. Njegov nemir se je bil stopnjeval. Izrekel je strašne, grozljive in se je činično igral s samokresom, ki ga je nosil vedno pri sebi. Skoraj se ni več upala biti sama z njim v sobi, toda z vso močjo je skušala na zunaj utajiti polom njiju zakona.

„Mrtev je“

Vstopila je njena glavna dama in prekinila pevski pouk. Nje obraz je bil nenavadno resen. Dejala je, naj ji sledi, ker ji hoče sporočiti važne stvari. Prestolonaslednica ji je sledila v sosedni salon in med tem ko ji je dvorna dama še prizanesljivo govorila o slabih vesteh iz Mayerlinga, je princesa doumela, da je nastopila dolgo pričakovana katastrofa. »Mrtev je!« je zavpila. Dvorna dama je presunjeno pritrdila...

Prestolonaslednik Rudolf

Kmalu nato so princeso poklicali k cesarju in cesarici. Cesar je sedel sredi dvorane in cesarica je bila s popolnoma belim in otrplim obrazom pri njem. V svojem brezumnem stanju je princesa menila, da jo cesarjeva dvojica gleda kakor zločinko. Sledila so vprašanja, na katera deloma ni mogla, deloma ni smela odgovoriti. Končno ji je cesar povedal vse. Zgodilo se je najhujše, kar se je moglo zgoditi časti poročene žene: Zjutraj so našli prestolonaslednika v njegovi postelji v Mayerlingu ustreljenega, poleg njega pa trupo isto tako ustreljene ženske — Marije Večere. Komornik, ki ni mogel razumeti, zakaj se prestolonaslednik ne oglasi na njegovo trkanje, je poklical lovskega gosta, grofa Hoyosa, nato sta vrata spalnice vlomila in našla trupli. Grof je takoj odpotoval na Dunaj in sporočil strašno vest Rudolfu dvornemu maršalu. Najprvo so o tem obvestili cesarico. Ošla je takoj k cesarju. In trpljenje te ure sta starša nosila sama. Noben človek ni bil priča njiju prve bolesti. Potem so poklicali mater Marije Večere, baronico Večero, da bi jasneje pogledali v stvar. Mala, ciganki podobna Armenka je prišla vsa obupana in prestrašena. Tudi v teh trenutkih je stala cesarica kakor kamenit kip. Ko je minila ta strašna ura, je odšla princesa v svoje sobane s poslovnim Rudolfovim pismom, ki so ji ga bili med tem izročili. Napisal ga je očitno kratko pred dejanjem in je dokazovalo, da je izvršil samomor s premislekom. Pismo se je glasilo:

Poslovilno pismo

»Ljuba Stefanija! Rešena si moje navzočnosti in muke. Postani srečna na svoj način. Bodi dobra z ubogo malo, ki je edino, kar ti ostane po meni. Vsem znanec, posebno Bombellesu, Spindlerju, Latourju, Nowu, Gizeli, Leopoldu itd. itd. sporoči moje zadnje pozdrave. Grem mirno v smrt, ki more edina rešiti moje dobro ime. Objema te iz srca, tvoj ljubček te Rudolf.«

Baronica Večera

Vsaka beseda je bila sunek z bodalom v njeno srce. V nji je divjel vihar ogorčenja in upornosti. Vse v njej se je uprlo

neveri in samovoljni lahkomiselnosti, s katero je bilo življenje zavrženo. Z grozo je doumela v zadnjih prestolonaslednikovih besedah zvezo načrtov in namer, ki jih je morala rediti na nevarnejši način, nego si je bila predstavljala.

V Miramaru pri Trstu

Princesa se je po teh dogodkih preselila v grad Miramar pri Trstu. Tu je še enkrat v miru premislila prestolonaslednikovo usodo in usodo svojega zakona. Sledijo poglavja, ki skušajo oboje pojasniti. Zakon od vsega početka ni bil srečen. Trudila se je, da bi se prilagodila Rudolfu, vendar mu je bila zanj preveč nadvirjena, ljubiteljstva in drugo. Toda vsi poskusi, da bi prinesla toplejši zvok v njuno skupno življenje, so se izjalovili zavoljo tega, ker mu je nedostajalo vsakega zmisla za družinsko življenje in je zavoljo svojih obilnih izkušenj z ženskami ženske kot takšne omaloževal. Svojim prijateljem in somišljenikom je bil zvest, ženske pa ni smatral za enakovredno bitje. Samo enkrat je kazalo, da se bo njiju zveza poglabila — ko sta pričakovala sina. Ker se je pa rodila le hči, je bil silno razočaran in je kmalu zašel v prejšnji način življenja. V zadnjih dveh letih se je potem spremenil na še bolj čuden način, za kar vidi princesa vzrok v njegovi nezadostni verski vzgoji. Bil je nad povprečje nadarjen in visoko inteligenčen, a čustva je omaloževal in se jih branil z ostrim sarkazmom. Bil je po svoji naravi čudno razdvojen.

Ko je zašel s svojimi tajnimi političnimi načrti v zagato, mu je zmanjkalo zadnjega moralnega zadržka. Kakšni so bili prav za prav ti načrti, ne bo nikoli pojasnjeno, ker pismenih dokumentov o tem ni ostalo nič, niti sami pa jih ni dosti razlagal. Menda ji

Spomenik Rudolfu v Mayerlingu

Rudolf in njegova žena

ni zaupal. To je bilo deloma upravičeno, kajti pred ljudmi, ki se je z njimi vneto družil in ki so ga »zazdali« v krog svojega liberalističnega mišljenja, kakor pravi Stefanija, je čutila vedno neko nagnosko bojazni. Zadržne beležke o njegovih političnih načrtih in naziranjih so bile uničene menda tedaj, ko je grof Szögyeny v smislu njegove oporoke in v njeni prisotnosti sežgal vse spise iz njegove pisalne mize.

Rudolf in ljubili

Marije Večere

Še zanimivejša je s človeškega stališča, kar pripoveduje princesa o Rudolfovih odnošajih do Marije Večere. Vidi se ji, da se je bavil že dolgo prej z načrtom, da bi se ne poslovil od življenja sam. Ker ni našel nikogar ki bi se žrtvoval, je uporabil strast Marije Večere in naslovil nanjo to prošnjo. Prišla je slepo nanjo. Večera je bila tip svoje rase, kakor ga dobiš pogostoma v Orientu. Na Dunaju je bilo nešteto dosti mikavnejših in res lepših žensk in Rudolf je bil navajen, da se mu nobena ni upirala. Marije Večere ni ljubil, bila mu je le ena izmed mnogih. Ona pa ga je res ljubila in je šla spritko konfliktov, ki bi morali nastati iz tega, z veseljem z njim v smrt. »Ta ugotovitev, da je bila ljubezen Marije Večere do prestolonaslednika globoka in resnična,« piše princesa, »naj bo cvetka, ki jo jaz prevarana žena, odpuščajoče polagam na grob obžalovanja vrednega, zaslepljenega dekleta.«

Končno je zanimivo tudi to, kar sporoča princesa o Rudolfovi oporoki. Energično se obrača proti mnenju, da bi ga bile finančne težave pogonale v smrt. Objavlja prve njegove oporoke, ki kaže, da finančno ni stal slabo, vendar je zanimivo, da v njej razpolaga med drugim z vsotami, ki jih sploh ni imel.

Abesinska Mahbuba Nemški plemenitaš in abesinska sužnja

L. 1837. je kupil nemški plemenitaš, knez Pückler-Muskauški na trgu sužnjev v Kartumu dražestno, kakih deset let etaro, a popolnoma razvito sužnjo. Bila je Abesinka odličnega stana, njen oče je bil visok dostojanstvenik na negusovem dvoru. Takrat se je bila Abesinija zapela v nesrečno vojno, Mahbuba, tako se je imenovala mlada sužnja, je izgubila starše in je prišla v ujetništvo ter na trg sužnjev.

Nemški knez se je po vseh pravih za-

Muhasta usoda

V Passiju na Francoskem je neki trgovec stopil v prodajalno loterijskih srečk, da si eno kupi. Prodajalec mu jih je predložil celo serijo in trgovec si je izbral iz nje številko, ki mu je najbolj ugajala. Ko je pa hotel plačati, se je izkazalo, da je denarnico pozabil doma. Dejal je, da stopi po denar in da se kmalu vrne.

Ko se je vrnil, pa je moral ugotoviti, da je bila baš to srečka v njegovi odločitvi kupila neka ženska. Prodajalec je dejal, da je pač vse eno, tudi če vzame kakšno drugo srečko, kajti vse so dobre in imajo možnost, da jih izžrebajo. Trgovec je torej vzel drugo srečko. Po izžrebanju pa se je pokazalo, da vendarle niso vse srečke enako dobre, kajti njegova ni zadela ničesar, za tisto, ki jo je hotel prvotno imeti, pa je ženska dobila milijon frankov.

Nič ni vedel o vojni

Ob smrti predsednika razorožitvene konference Artura Hendersona poročajo iz Londona zanimivo vest, da je bolnik zadnje tedne svojega življenja preživel v popolni nevednosti. Ker je bil goreč miroljubec, si mu svoji niso upali sporočiti, da je izbruhnila italijansko-abesinska vojna, ker bi ga to preveč razburilo. Afriški konflikt so mu zamolčali in Henderson je zatlen oči, ne da bi vedel, kakšni dogodki se razvijajo v Afriki.

V kratkem izide v slovenskem prevodu EPOHALNA KNJIGA ABESINIJA

Nerešeni problem Afrike.

Cena broš. Din 30.—; vez. Din 40.—. Naroča se pri založbi »Doma, Ljubljana.

DA BO VASE PERILO DOLGO TRPEZNO uporabljajte vedno le priznani

PERION

ki perilu ne škoduje. Brez truda boste prali! SVOJO K SVOJIM!

A NEKDOTA

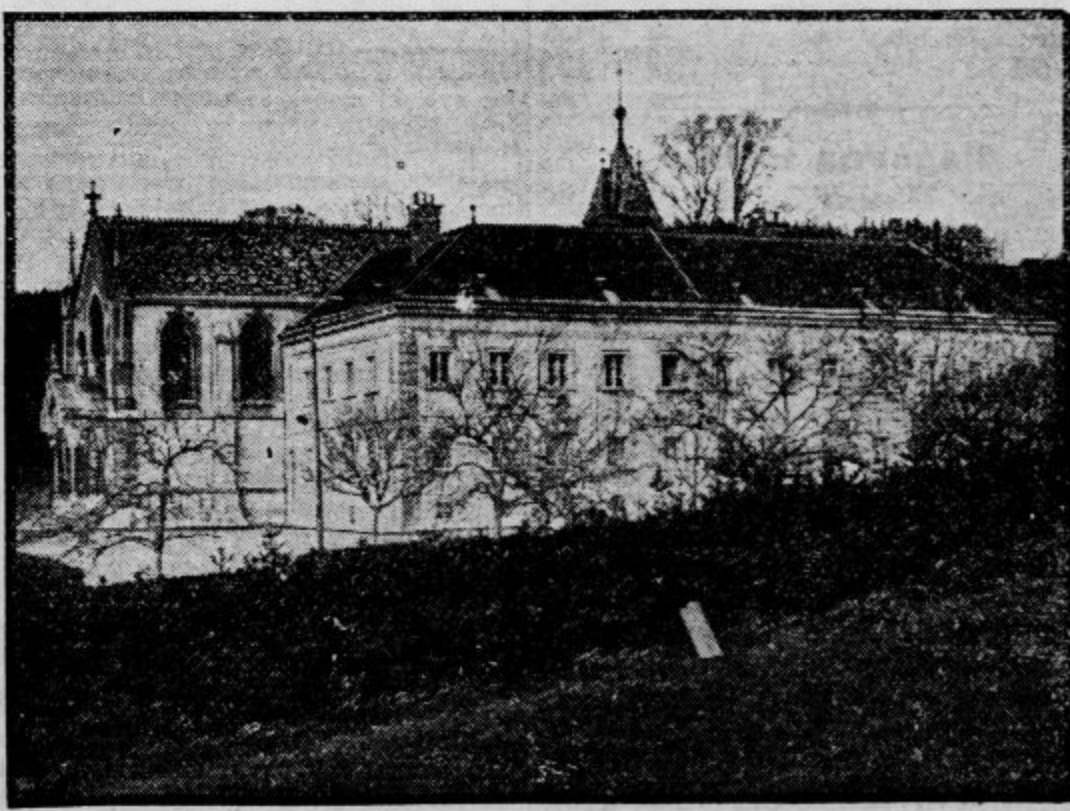
Whistlerja, slavnega slikarja, so nekoč vprašali, ali je genij podedljiv. »Tega ne morem povedati,« je odvrnil umetnik, »kajti nebesa mi niso naklonila nobenega potomca.

VSADANENA

»In zdaj vam bom dal prav rahlo injekcijo za smeh.« Izključeno, gospod doktor, saj vidite, da še žalujem za svojim možem.

«Politikano»

Lovski gradič Mayerling, kjer je Rudolf ustrelil sebe in Večero

Kulturni pregled

Prenovljena „Madame Butterfly“

Vrsti obnovljenih oper ljubljanskega železnega repertoarja se je pravkar pridružila Puccinijeva „Madame Butterfly“. G. Niko Stritof, ki opravlja s celim srcem, s točnim poznavanjem gledališča, z gladko izbranim in očistem jezikovnim čutom renovatorsko delo, je tudi operi „Madame Butterfly“ oskrbel nov, jezikovnemu duhu sodobnega časa ustrezajoč prevod, ki je poln duhovitih okretov in poezije, in ki se tesno približuje originalnemu tekstu upoštevajoč predvsem njegovo muzikalno plat. G. Stritof je opero kot dirigent in režiser na novo naštel in ob sodelovanju naših najboljših opernih pevcev izčrpal vse njene eksotične, seveda v italijansko-evropskem smislu in umu komponista asimilirane muzikalne lepote in posebnosti ter vsaj njeno, sicer nekoliko preveč živce razdražujočo patetično tragiko. Ako pristoječe temu še novo, zelo lepo in okoli vršičih se dogodkov popolnoma prilagojeno se in sceno ing. G. E. Franza, pa prekrasne kostume male Japonke — k izvedbi in opremi je mnogo pripomogla ga, Marija Tsuneko Skušková — pa Madame Butterfly učinkuje v resnici skoroda kot novina, in to kljub temu, da ima za seboj že na našem odru precej nad pol stotine predstav. Butterfly je pela ga. Gungjenac, Pinkertona g. Gostič. Umetniško visoko uspešnim

sedanjim parom v „Manon“, „Luizki“ itd. sta pridružila novo dvojico, ki stoji omenjenim v vsakem pogledu, pevskem in igralskem, vedno ob strani. Najvišje priznanje gre seveda ge. Gungjenčevi, ki je na vse strani naporno, muzikalno in dramsko plat žrtve lahkomiselnega, lažno vzgojenega zapadnjaka izoblikovala s pretresljivo resničnostjo. S ponosnim zadovoljstvom sta si smela oba razdeliti resnično in pošteno izkazano priznanje poslušalstva, ki ga je pri prvi izvedbi bilo mnogo več kakor pri drugi. Zvesta služabnica Suzuki (Kogojeva) je ves čas simpatično stala ob strani svoji nesrečni gospodari, g. Janko, kot dostojanstveni, na dve strani trgajoči se svetovalec in tolažnik, ki skuša ublažiti ostre zapadno-vzhodne kontraste, je svojo nehalno — v zgodbi nehalno — nalogo izvršil izredno pohvalno in pošteno. Tako tudi vsi ostali. Prav je, da je g. režiser reduciral na dostojno mero dosežane preveč vsiljivo vmešavanje Gora — zlasti v II. aktu, odstrani pa naj morda tudi tenkočuteči japonski kulturi in vzgoji nasprotujoče obnašanje Jakusida, ki prazni za hrbtom svojih sorodnikov tuje čaše. Z dokončno obliko „Madame Butterfly“ je naša pera na novo obogatela svoj stalni repertoar. Za dragoceno prirediteljevala in nedeljeno priznanje g. Niku Stritofu. — E.

Komedija o fraku

Ta lahka, vedra veseliga, ki skuša na svojevtrsten, drzen način dokazovati, da „obleka stori človeka“ prav v pravem, dobesednem pomenu besede, je prišla na repertoar z očitne potrebe, da privabi v gledališče tudi tiste kroge občinstva, ki jim umetnost ni niti življenjska, niti modna potreba. Če bi bil obisk na prvem večeru odločen, potem bi se bilo vodstvo teatra v svoji nadi ustelo: hiša je bila tako prazna, kakor pri komadih, ki so ubrani na tako burkasto lahkoto, sicer v resnici ni običaj.

Zgodbi o poneverjenem fraku, ki je iz neznanega krojaškega pomočnika napravil poslanca in ministra, sicer manjka resnejšega življenjskega jedra, a je zlasti v svojem prvem delu odsko in literarno tako spretno napisana, da vzbudi v človeku resnično zanimanje. Po vrhu se zde posamezna mesta, kakor da nosijo v sebi prikriti bodice resne satire na politično čednost in nečednost današnjega dne — saj pojav parvenija, ki se iz preproste delavnice povzpne do ministrskega portfelja in voditelja naroda, našim časom nikakor ni tuj. A bolj ko se komedija zapleta in razpleta, bolj pojema intenziteta in smiselnost vsega dogajanja. Na koncu se igra izgubi v prazen, plehko teatraličen happy-end, ki ne prinese odreditve prav nobenemu izmed nakazanih problemov, in iluzija se razblini do kraja. Delo, ki ga je napisal G. Dregey menda že pred desetletji, kaže pobodo, kakor da je vse v njem napravljeno do polovice, in bi moglo danes razvneti samo, če bi bilo deležno krepke, idejne dramaturške predelave.

Režiser prof. Šest je dal vpriporitvi prikupno, nevsiljivo obliko, ki ostaja do kraja v mejah resne igre. Krojačka je v toplih, simpatičnih tonih, le z lahkim poudarkom komedijanstva, kreiral Daneč, dvojico novopečenih bogataških plemenitajev sta v malo karikirani podobah predstavil Cesar in Nabokko, oslepjenega filozofa, na čigar račun dela krojač svojo karijero, je igral Jan. Vsa množica sodelujočih pa je z realistično varnimi liki iz visoke in male družbe igri prav tako pripomogla do lepega sprejema pri občinstvu.

L. Mrzel.

Zapiski

Vaclav Talich — vodja opere praškega Narodnega divadla. Vodstvo opere reprezentativnega praškega gledališča je po nedavni smrti dolgoletnega dirigenta, skladatelja O. Ostrčila, ostalo prazno. Pravkar je praška vlada zasedla to pomembno umetniško mesto z enim najposposnejših, kar jih je imela na razpolago: poverila je vodstvo opere dirigentu Vaclavu Talichu. Talich je začel svojo kariero, ki ga je privedla do svetovnih uspehov, v Ljubljani in je sedaj na višku moči in slave. Ne dvomimo, da bo tudi na novem odgovornem in važnem mestu uveljavil svoje izredne sposobnosti in tako dvignil umetniški pomen Narodnega divadla, ki je v zadnjih letih nekoliko nazadovalo. Kot naslednik O. Ostrčila pa ne bo imel lahkega dela. Upamo, da bo novi šef vodilne praške opere bolj kakor njegov predhodnik upošteval tudi kvaliteto jugoslov. operno produkcijo. Na častnem mestu želimo Vaclavu Talichu obilo uspeha!

Razstava slik Milana Graoveca, nadarjenega slikarja iz Like, je bila odprta 20. t.m. v paviljonu Cvičeta Zuzorič v Beogradu. Dunajska razstava skulptur Ivana Meštrovića vzbuja izredno pozornost. Dnevnik in tednik prinašajo članke in ocene, v katerih poveljujejo dele največjega jugoslovanskega kiparja. Razstava je prav dobro obiskana. Pozornost vzbuja tudi film iz življenja Ivana Meštrovića, ki ga je priredil Marijan Mikec.

Zdenka Zikova je pred dnevi absolvirala z velikim uspehom koncert opernih arij in modernih pesmi v dunajskem koncertu. V četrtek poje na velikem dunajskem koncertu. 31. t. m. pa solo z zborom dunajske državne opere, ki bo gostovala v Bratislavi. V drugi polovici novembra koncertira Zikova v Pragi.

Z J. V. Michlom, navdušenim češkim ilircem, seznanja čitatelje v najnovejšem zvezku „Celoslovačko-jugoslovanske revije“ docent dr. J. Heidenreich. Michl sodi med češke pionirje češkoslov.-jugoslov. vzajemnosti. Bil je priaristični duhovnik. V letih 1853—1858 si je vneto prizadeval, da razširi med Čehi ilirski misel in navduši rojake za slovanski jug. Priročeval je v listih izveleke iz zagrebških časopisov, prevajal pisal jezikoslovne članke. L. 1856 je ta romantično navdihnjeni prijatelj ilirizma objavil spis „Pravopis ilirsky“, ki je prvi češki učbenik srbskohrvatskega jezika.

njem se tudi dokaj ozira na slovensko slovnico in besedišče.

Molitorov „Georg Dandine“ v slovenskem prevodu. Molitorovo komedijo „George Dandine“ je prišel slovenski knez Franjo Krsto Frankopan leto dni po izidu prve izdaje (l. 1870). Znani jezikoslovec Ivan Koštil, ki je pravkar izdal v samozaložbi nov, dokončen slovenski prevod te komedije, se v Pripombah ob koncu knjižice spominja svojega davnega predhodnika v prevajanju Molitorove komedije o osramočenem zakonem možu Frankopan si je s prevajanjem lajšal negotove ure v dunajski ječi, odkoder so ga Habšturžani pogladi obnem z grofom Zrinskim pred krvnika: Prof. Koštil pa je našel v prevajanju Molitorove prijateljske odhiti med svojimi jezikoslovnimi proučevanji in skrbmi. Novi prevod slovenski tudi ime glavnega junaka, ki se imenuje od slej po slovensko „Jurij Tepeček“. Komedija se ume v novem prevodu še bolj udomačiti v naših gledališčih, posebej še tudi na ljudskih odrih. Če so jo pred leti uspešno igrali na deskah ljubljanskega in mariborskega gledališča, ne pozabimo, da je v Ljubljani doživela tudi glasbeno obdelavo (Slavko Oster).

Slovenska knjiga o življenju kamnov. Kot novi zvezek znane zbirke „Kosmos“ (izdaja Jugoslovanske knjigarnice) je pravkar izšla 232 strani obsegajoča, obilno ilustrirana knjiga A. Fersmana „Iz življenja kamnov“. Avtor je znameniti ruski mineralog, ki je bogato znanje in mnoge izkušnje strel v poljudno knjižo o kamnih, kateri bi bilo težko najti v vsej svetovni literaturi enakovredno tovariščico iz te panoge. (Ob Fersmanovi knjiži pa se moramo s priznanjem spominjati mineraloških spisov Fr. Tučana, ki po poljudni obdelavi in lepem stilu dosežajo Fersmana). Slovenski mineralog pater Janez Zurga je dal Fersmanovemu spisu slovensko obliko in obliko. Knjiža bo nedvomno slehernemu čitatelju razširila obzorje in mu odprla nove, morda celo neslutne poglede v življenje tako zvane nežive prirode, ki pa je v resnici prav tako kakor živa bitja podvržena oblikovalnim in razdalnim silam vesolja. Ilustracije so delno posnete iz naših domačih krajev in zbirki in le še bolj približujejo čitatelju knjižo, kateri lahko objektivno priznamo, da prikupno obsejajo slovensko prirodopisno literaturo. Mlad človek bo imel z njo enako veselje kakor starejši prijatelj prirode. — Dobiva se tudi v knjižarni Tiskovne zadruge.

Časopis za estetsko kulturo, Petar J. Odavić je prišel izdajati v Beogradu mesečno. „Život i umetnost“. V pravkar izišli prvi številki pravi izdajatelj, da se pri nas marsikaj pojavlja pod imenom umetnostnega dela in marsikdo jemlje nase vlogo estetskega vzgojitelja in ocenjevalca umetnostnih del, da si ne poimuje pravilno lepote, tega osnovnega načela sleherne umetnosti. Zato bo Pera J. Odavić opozorjal na zablude in sicer na osnovu neprikošenih umetniških principa, koji vekovima vladaju i koji će vekovima vladati. Vsekar smemo biti zvedavi na estetsko dogmatiko, ki jo nanovduje g. Odavić. Prva številka ne prinaša posebnih novosti.

Sport

V nekaj vrstah

V prvenstvenem tekmovalstvu mariborskega drugega razreda se je v nedeljo v Ptuj odigral domači „derby“ med Ptujem in Dravo. Zmagal je Ptuj z 2:1. Sodil je g. Kopic iz Maribora.

Kakor smo svojčas že poročali, se je 5. in 6. oktobra vršil drugi srednješkoli miting mariborskih srednjih šol pod pokroviteljstvom direktorja državne trgovske akademije g. Petra Modica. Zmagalo je moštvo klasične gimnazije pred trgovsko akademijo in realno gimnazijo. V soboto se je vršila na trgovski akademiji primerna slavnost, na kateri je dobilo zmagovalno moštvo prehodne pokale JLS in udruženja „Sidra“. Posamezni tekmovalci so bili obdarovani s praktičnimi darili in diplomami. Poleg dijakov so bili navzoči tudi zastopniki posameznih zavodov. Gošče je pozdravil dijak IV. letnika Smerdu ter se je zlasti zahvalil gg. direktorjem posameznih zavodov za naklonjenost ter poudarjal važnost telesne vzgoje za razvoj duha. Zahvalil se je tudi upravi Zvezničarja, ki je dala brezplačno na razpolago svoj stadion, ter vsem mariborskim tvekdram, ki so gmotno podprle te prireditve. Nato je govorilo še več profesorjev ter so se razdelila darila.

Včeraj smo objavili listo naših najboljših plavalcev in plavalk. V tej zvezi bomo dati danes našim čitateljem pregled najboljših japonskih plavalcev, ki bodo, kakor vse kaže, na berlinski olimpijadi delali prave čudeže. Resni konkurenti jim bodo edino če Američani. Vsi rezultati, ki jih danes

objavljamo so bili doseženi v kopališču, dolgem 50 m.

100 m prosto: Yusa 57,2, Simura 58,6, Arai 59, Taguri 59,6, Hirano 59,6.

200 m prosto: Yusa 2:11,2, Negami 2:11,8, Makino 2:13,8, Taguti 2:14,4, Ishihara 2:15,4.

400 m prosto: Negami 4:45,2, Makino 4:45,4, Ishihara 4:48,6, Terada 4:50,8, Udoh 4:53,4.

800 m prosto: Makino 9:55,8, (Ihrijanska stafeta 4 krat 200 m je na letošnjem državnem prvenstvu v Dubrovniku plavalca progo 800 m v novem rekordnem času 9:56,8. Makino je torej sam preplaval to progo za 11 sekund hitreje). Negami 10:00,8, Ishihara 10:03,2, Terada 10:15, Honda 10:19.

1500 m prosto: Ishihara 19:12, Negami 19:13,2, Hondt 19:15, Makino 19:19,2, Terada 19:19,6.

Stafeta 4 krat 200 m: Državna stafeta 8:52,6, Sledi štafete štirih univerz s časi 9:04, 9:04,2, 9:18, 9:25,8.

Razen Makina, ki se je udeležil olimpijade leta 1932, so vsi ostali iz najmlajšega naraščanja. Ze iz tega lahko sklepamo, kako velike morajo biti plavalne rezerve Japonke, ki bo gotovo zaradi tega tudi še dolgo časa obdržala primat v plavanju.

Pri prvem nastopu ameriških plavalcev, ki se je vršil prošle nedeljo v Berlinu, je 17 letni Američan Kiefer v hrbtnem plavanju na 100 m z 1:07 postavil nov svetovni rekord. Skoraj neverjetno! Na istem tekmovalstvu je zmagal v plavanju 100 m prosto Highland iz Chicaga v 59 sekundah.

Službene objave LNP

8. seja k.o. dne 17. oktobra 1935

Kaznujejo se: Pučko Vinko, Disk po § 24 in z uporabo § 13 in 14 k. p. z enomesno zabrano igranja: Janežič Miro, Domžale, po § 18 k. p. s 14-dnevno zabrano igranja: Rihtar Oskar, Sloge-Lj., po § 18 k. p. s 14-dnevno zabrano igranja: Glušič Kamilo, Reka, po § 18 k. p. s 14-dnevno zabrano igranja: Zargi Silvo, Ilirija, po § 18 k. p. s 3-tedensko zabrano igranja: Zornada Josip, Primorje, po § 18 k. p. s 14-dnevno zabrano igranja: Stifter Janko, Domžale, po § 18 k. p. s 14-dnevno zabrano igranja: Kovac Stane, Domžale, po § 24 k. p. z enomesno zabrano igranja.

Ustavi se kazensko postopanje proti Smerdu Egonu, Ilirija, in se mu dvigne suspnz. Akt se odstopa p. o. s tem, da verifikacija Stojanovića Branka za Ilirijo po § 51 k. p. Ustavi se kazensko postopanje proti Trifunoviću Božu, Korotan-Kranj.

Kaznuje se Flerin Milan, Disk, po § 36 in z uporabo § 13 in 14 k. p. s 14-dnevno zabrano igranja: vskeje se mu suspnz in mu kazen poteče 27. oktobra 1935.

Vse kazni tečejo, v kolikor ni vstet suspnz, od dneva objave.

Poziva se Reka, da do prihodnje seje k. o. sporoči ime stranskega sodnika s tekme Reka—Grifika 13. oktobra t. l. Akt se odstopi v zadevi g. Hartmana u. l.

Službeno iz LNP. Drevi bo po seji p. o. ob 20.30 v podsestavnem tajništvu seja upravnega odbora.

J.A.S.O. Danes ob 18. seja na tehniki. Vsi odborniki točno!

Motoklub Ilirija. Redna seja upravnega odbora danes ob 19.30 v pisarni Miklošičeva cesta 15. zaradi važnih zadev, obvezno za vse odbor.

Smučarski klub Ljubljana opozarja ponovno vse prijatelje kluba in celokupno članstvo na redni občni zbor, ki bo jutri ob 20. v restavraciji Zvezda. Dolžnost vleva vsakemu članu, posebno pa vsem tekmovalcem, da se občnega zbora udeležijo.

RADIO

Sreda, 23. oktobra.

Ljubljana 12: Odločki iz slovenskih oper na ploščah. — 12.45: Poročila, vje me. — 13: Cas, obvestila. — 13.15: Plesni orkester vsega sveta na ploščah. — 14: Vreme, borza. — 18: Pomen ročnega dela za posameznika in skupnost (Ivan Omerza). — 18.20: Spet nove pustolovščine lutke Štorka. — 18.40: Fran Milčinski in mladinsko skrbstvo (Jagodič Vojko). — 19: Cas, vreme, poročila, spred, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. 20: Prenos iz Ljubljanske opere. V odmoru: Cas, vreme, poročila, spored.

Beograd 16.30: Godalni kvartet. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.20: Ples na glasba. — Zagreb 12.10: Mozartove skladbe. 13.15: Slovenska glasba. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.15: Kitara in harmonika. — Praga 19.25: Orkestralni orkester. — 20.40: Stare češke zborovske skladbe. — 22.15: Plošče. — Varšava 20: Plošče. — 20.45: Chopinove klavirske skladbe. — 22: Židovska glasba. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 17: Spodobni avstrijski skladatelji. — 19.35: Brahmsov Nemški rekviem. — 22.05: Operetna glasba. — 23.20: Nadaljevanje koncerta. — 23.45: Plesna muzika. — Berlin 19.45: Pesmi. — 20.15: Zvočne slike. — 20.45: Orkestralni koncert. — 22.30: Lahka in plesna glasba. — München 19.05: Pester program. — 20.15: Iz Berlina. — 20.45: Zvočna isra. — 23: Plesni orkester. — Stuttgart 19: Zabaven program. — 20.15: Iz Berlina. — 20.45: Orkestralni in pevski koncert. — 22.15: Ples. — 24: Pfiznerjeve skladbe.

Beograd 16.30: Godalni kvartet. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.20: Ples na glasba. — Zagreb 12.10: Mozartove skladbe. 13.15: Slovenska glasba. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.15: Kitara in harmonika. — Praga 19.25: Orkestralni orkester. — 20.40: Stare češke zborovske skladbe. — 22.15: Plošče. — Varšava 20: Plošče. — 20.45: Chopinove klavirske skladbe. — 22: Židovska glasba. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 17: Spodobni avstrijski skladatelji. — 19.35: Brahmsov Nemški rekviem. — 22.05: Operetna glasba. — 23.20: Nadaljevanje koncerta. — 23.45: Plesna muzika. — Berlin 19.45: Pesmi. — 20.15: Zvočne slike. — 20.45: Orkestralni koncert. — 22.30: Lahka in plesna glasba. — München 19.05: Pester program. — 20.15: Iz Berlina. — 20.45: Zvočna isra. — 23: Plesni orkester. — Stuttgart 19: Zabaven program. — 20.15: Iz Berlina. — 20.45: Orkestralni in pevski koncert. — 22.15: Ples. — 24: Pfiznerjeve skladbe.

Beograd 16.30: Godalni kvartet. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.20: Ples na glasba. — Zagreb 12.10: Mozartove skladbe. 13.15: Slovenska glasba. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.15: Kitara in harmonika. — Praga 19.25: Orkestralni orkester. — 20.40: Stare češke zborovske skladbe. — 22.15: Plošče. — Varšava 20: Plošče. — 20.45: Chopinove klavirske skladbe. — 22: Židovska glasba. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 17: Spodobni avstrijski skladatelji. — 19.35: Brahmsov Nemški rekviem. — 22.05: Operetna glasba. — 23.20: Nadaljevanje koncerta. — 23.45: Plesna muzika. — Berlin 19.45: Pesmi. — 20.15: Zvočne slike. — 20.45: Orkestralni koncert. — 22.30: Lahka in plesna glasba. — München 19.05: Pester program. — 20.15: Iz Berlina. — 20.45: Zvočna isra. — 23: Plesni orkester. — Stuttgart 19: Zabaven program. — 20.15: Iz Berlina. — 20.45: Orkestralni in pevski koncert. — 22.15: Ples. — 24: Pfiznerjeve skladbe.

Beograd 16.30: Godalni kvartet. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.20: Ples na glasba. — Zagreb 12.10: Mozartove skladbe. 13.15: Slovenska glasba. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.15: Kitara in harmonika. — Praga 19.25: Orkestralni orkester. — 20.40: Stare češke zborovske skladbe. — 22.15: Plošče. — Varšava 20: Plošče. — 20.45: Chopinove klavirske skladbe. — 22: Židovska glasba. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 17: Spodobni avstrijski skladatelji. — 19.35: Brahmsov Nemški rekviem. — 22.05: Operetna glasba. — 23.20: Nadaljevanje koncerta. — 23.45: Plesna muzika. — Berlin 19.45: Pesmi. — 20.15: Zvočne slike. — 20.45: Orkestralni koncert. — 22.30: Lahka in plesna glasba. — München 19.05: Pester program. — 20.15: Iz Berlina. — 20.45: Zvočna isra. — 23: Plesni orkester. — Stuttgart 19: Zabaven program. — 20.15: Iz Berlina. — 20.45: Orkestralni in pevski koncert. — 22.15: Ples. — 24: Pfiznerjeve skladbe.

Beograd 16.30: Godalni kvartet. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.20: Ples na glasba. — Zagreb 12.10: Mozartove skladbe. 13.15: Slovenska glasba. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.15: Kitara in harmonika. — Praga 19.25: Orkestralni orkester. — 20.40: Stare češke zborovske skladbe. — 22.15: Plošče. — Varšava 20: Plošče. — 20.45: Chopinove klavirske skladbe. — 22: Židovska glasba. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 17: Spodobni avstrijski skladatelji. — 19.35: Brahmsov Nemški rekviem. — 22.05: Operetna glasba. — 23.20: Nadaljevanje koncerta. — 23.45: Plesna muzika. — Berlin 19.45: Pesmi. — 20.15: Zvočne slike. — 20.45: Orkestralni koncert. — 22.30: Lahka in plesna glasba. — München 19.05: Pester program. — 20.15: Iz Berlina. — 20.45: Zvočna isra. — 23: Plesni orkester. — Stuttgart 19: Zabaven program. — 20.15: Iz Berlina. — 20.45: Orkestralni in pevski koncert. — 22.15: Ples. — 24: Pfiznerjeve skladbe.

Beograd 16.30: Godalni kvartet. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.20: Ples na glasba. — Zagreb 12.10: Mozartove skladbe. 13.15: Slovenska glasba. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.15: Kitara in harmonika. — Praga 19.25: Orkestralni orkester. — 20.40: Stare češke zborovske skladbe. — 22.15: Plošče. — Varšava 20: Plošče. — 20.45: Chopinove klavirske skladbe. — 22: Židovska glasba. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 17: Spodobni avstrijski skladatelji. — 19.35: Brahmsov Nemški rekviem. — 22.05: Operetna glasba. — 23.20: Nadaljevanje koncerta. — 23.45: Plesna muzika. — Berlin 19.45: Pesmi. — 20.15: Zvočne slike. — 20.45: Orkestralni koncert. — 22.30: Lahka in plesna glasba. — München 19.05: Pester program. — 20.15: Iz Berlina. — 20.45: Zvočna isra. — 23: Plesni orkester. — Stuttgart 19: Zabaven program. — 20.15: Iz Berlina. — 20.45: Orkestralni in pevski koncert. — 22.15: Ples. — 24: Pfiznerjeve skladbe.

Beograd 16.30: Godalni kvartet. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.20: Ples na glasba. — Zagreb 12.10: Mozartove skladbe. 13.15: Slovenska glasba. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.15: Kitara in harmonika. — Praga 19.25: Orkestralni orkester. — 20.40: Stare češke zborovske skladbe. — 22.15: Plošče. — Varšava 20: Plošče. — 20.45: Chopinove klavirske skladbe. — 22: Židovska glasba. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 17: Spodobni avstrijski skladatelji. — 19.35: Brahmsov Nemški rekviem. — 22.05: Operetna glasba. — 23.20: Nadaljevanje koncerta. — 23.45: Plesna muzika. — Berlin 19.45: Pesmi. — 20.15: Zvočne slike. — 20.45: Orkestralni koncert. — 22.30: Lahka in plesna glasba. — München 19.05: Pester program. — 20.15: Iz Berlina. — 20.45: Zvočna isra. — 23: Plesni orkester. — Stuttgart 19: Zabaven program. — 20.15: Iz Berlina. — 20.45: Orkestralni in pevski koncert. — 22.15: Ples. — 24: Pfiznerjeve skladbe.

Beograd 16.30: Godalni kvartet. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.20: Ples na glasba. — Zagreb 12.10: Mozartove skladbe. 13.15: Slovenska glasba. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.15: Kitara in harmonika. — Praga 19.25: Orkestralni orkester. — 20.40: Stare češke zborovske skladbe. — 22.15: Plošče. — Varšava 20: Plošče. — 20.45: Chopinove klavirske skladbe. — 22: Židovska glasba. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 17: Spodobni avstrijski skladatelji. — 19.35: Brahmsov Nemški rekviem. — 22.05: Operetna glasba. — 23.20: Nadaljevanje koncerta. — 23.45: Plesna muzika. — Berlin 19.45: Pesmi. — 20.15: Zvočne slike. — 20.45: Orkestralni koncert. — 22.30: Lahka in plesna glasba. — München 19.05: Pester program. — 20.15: Iz Berlina. — 20.45: Zvočna isra. — 23: Plesni orkester. — Stuttgart 19: Zabaven program. — 20.15: Iz Berlina. — 20.45: Orkestralni in pevski koncert. — 22.15: Ples. — 24: Pfiznerjeve skladbe.

Beograd 16.30: Godalni kvartet. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.20: Ples na glasba. — Zagreb 12.10: Mozartove skladbe. 13.15: Slovenska glasba. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.15: Kitara in harmonika. — Praga 19.25: Orkestralni orkester. — 20.40: Stare češke zborovske skladbe. — 22.15: Plošče. — Varšava 20: Plošče. — 20.45: Chopinove klavirske skladbe. — 22: Židovska glasba. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 17: Spodobni avstrijski skladatelji. — 19.35: Brahmsov Nemški rekviem. — 22.05: Operetna glasba. — 23.20: Nadaljevanje koncerta. — 23.45: Plesna muzika. — Berlin 19.45: Pesmi. — 20.15: Zvočne slike. — 20.45: Orkestralni koncert. — 22.30: Lahka in plesna glasba. — München 19.05: Pester program. — 20.15: Iz Berlina. — 20.45: Zvočna isra. — 23: Plesni orkester. — Stuttgart 19: Zabaven program. — 20.15: Iz Berlina. — 20.45: Orkestralni in pevski koncert. — 22.15: Ples. — 24: Pfiznerjeve skladbe.

Beograd 16.30: Godalni kvartet. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.20: Ples na glasba. — Zagreb 12.10: Mozartove skladbe. 13.15: Slovenska glasba. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.15: Kitara in harmonika. — Praga 19.25: Orkestralni orkester. — 20.40: Stare češke zborovske skladbe. — 22.15: Plošče. — Varšava 20: Plošče. — 20.45: Chopinove klavirske skladbe. — 22: Židovska glasba. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 17: Spodobni avstrijski skladatelji. — 19.35: Brahmsov Nemški rekviem. — 22.05: Operetna glasba. — 23.20: Nadaljevanje koncerta. — 23.45: Plesna muzika. — Berlin 19.45: Pesmi. — 20.15: Zvočne slike. — 20.45: Orkestralni koncert. — 22.30: Lahka in plesna glasba. — München 19.05: Pester program. — 20.15: Iz Berlina. — 20.45: Zvočna isra. — 23: Plesni orkester. — Stuttgart 19: Zabaven program. — 20.15: Iz Berlina. — 20.45: Orkestralni in pevski koncert. — 22.15: Ples. — 24: Pfiznerjeve skladbe.

Beograd 16.30: Godalni kvartet. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.20: Ples na glasba. — Zagreb 12.10: Mozartove skladbe. 13.15: Slovenska glasba. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.15: Kitara in harmonika. — Praga 19.25: Orkestralni orkester. — 20.40: Stare češke zborovske skladbe. — 22.15: Plošče. — Varšava 20: Plošče. — 20.45: Chopinove klavirske skladbe. — 22: Židovska glasba. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 17: Spodobni avstrijski skladatelji. — 19.35: Brahmsov Nemški rekviem. — 22.05: Operetna glasba. — 23.20: Nadaljevanje koncerta. — 23.45: Plesna muzika. — Berlin 19.45: Pesmi. — 20.15: Zvočne slike. — 20.45: Orkestralni koncert. — 22.30: Lahka in plesna glasba. — München 19.05: Pester program

H. E. Werner:

Mr. Thorsten hoče boj!

»Torej ob osmih! — In bodite brez skrbi! Če bi kdo kaj ukrenil oper vas — Thorsten bi bil prvi, ki bi se kesal! Njegovo življenje ne tehta dosti v tej igri! — Do svidenja ob osmih — v vaši sobi!«

V nenadni kljubovalnosti se je zbrala. Njena roka je krčevito stisnula slušalo. »Ne, ne — ne smete priti!« je burno zaklicala. A nihče ji ni odgovoril. Rahlo brnenje v telefonu je pričalo, da je bil oni že odložil slušalo.

Gloria je stopila k oknu in naslonila vroče čelo na šipo. »Ne — ne — ne«, je z mrtvim glasom ponavljala. V njenih očeh se je odražal nepreklicen sklep.

*

S hlastnim, razburjenim gibom si je Buzz snel naglavno slušalo in ga položil predse na mizo. Nato je prekril noge, zamišljeno potegnil obrvi na čelo in segel po pipi in tobačni mehur.

»Ne zamerite, gospod, tu ni dovoljeno kaditi,« je očitačje rekla ena izmed telefonistk hotelske centrale.

Buzz je mehanično pokimal. »Tako, tako,« je zagodrnjal sam pri sebi in vtaknil prazno pipo med zobe. Nato je mahoma poskočil s stola in planil proti izhodu. Šest dvojic oči, ki niso imele pojma o kriminalističnih kompleksih, ga je osuplo spremljalo.

Zunaj na cesti je mignil prvemu taksiju. »Policijsko predststvo — !« je ukazal šoferju in odprl vrata.

Voz je zbrzel po ulicah. Ko se je ustavil na Aleksandrovi trgu, je stal poročevalec že na stopalu, vrzel vozniku novic in stekel proti vhodu predsedstvene palače, ne da bi počakal drobiža.

Sreča mu je bila mila, da je našel komisarja Heintzeja še v uradu. Uradnik je začuden pogledal razburjenega prišleca, nato pa pokazal na stol: »Izvolite sedeti, gospod —«

»Buzz, poročevalec! — Zaradi Thorstenovega slučaja sem prišel!«

»Kaj pravite! — Ali je Američan že najden?«

»Ne, tega ne; lahko vam pa povem, kje in kako morate prijeti storilce!« je samozavestno zaklical poročevalec.

»Res zanimivo!« Heintze se je naslonil vznak. »Ali ne bi izvolili!«

»Tako! — Torej, če pridete drevi ob osmih v hotel Imperial — a bolje bo, da povem vse po vrsti — !« In tako je jel pripovedovati o Kammlerjevem sumu, opisal nato telefonski razgovor med Glorijo in neznancem ter končal: »Ob osmih imate po tem takim najboljšo priliko, da pokličete oba na odgovor in doženete, kam je izginil Mr. Thorsten!«

Heintze ni takoj odgovoril. Zamišljeno je bobnal s prsti po pisalni mizi. Nato je z izrazom priznanja pogledal Buzza. »Zelo pametno ste ravnali! Dobra misel je bila, da ste poslušali pogovor po telefonu. — Seveda bomo porabili vašo dognanja!« Vstal je in potegnil uro iz žepa. »Zdaj manjka pet minut do sedmih. Vrnite se mirno v hotel in me čakajte ob osmih pred glavnim vhodom. Toda nikar z ničimer ne pokažite svojega suma. Drugače bi se utegnili zgoditi, da bi nasprotiki Mr. Thorstena zaduhali smodnik in izginili prav tako brez sledu kakor vaš nesrečni Američan — !« To rekel je podal prišlec roko v slovo.

*

Rahel, hlapen dež je prišil z neba. Asfalt se je gladko in nevarno lesketal. Ljudje so z zaviranimi ovratniki in razpetimi dežniki hiteli po cestah.

Lytton E. Buzz se ni menil za take zdravstvene opreznosti, ko je hodil pred vhodom hotela sem ter tja. Prav nič ni gledal na to, da mu je dež premakal trdi sivi klobuk, ki ga je toli srečno ljubil.

Oči so se mu spet in spet vrtale k razsvetljenemu številniku električne ure. Samo minuta je še manjkala do osmih.

Kdo ve, ali bo policija točna?

Že v tretje si je prižgal pipo, ki mu je neprestano ugašala na dežju. A zdajci je vrzel šibico na cesto in spravljal pipo v žep.

Avtomobil je bil obstal pred hotelom — po vsem videzu navaden zasebni voz. Toda iz njega je stopil komisar Heintze, ki ga je spremljal še drug uradnik, takisto v civilni obleki.

Pogledala sta okoli sebe, kakor da bi nekoga iskala. A že se je pokazal v svetlobnem krogu vhoda Buzz in ponel roko k premočnemu klobuku: »Dober večer, gospoda —«

Heintze mu je hitro odzdravil. »Nu — vse v redu?«

Poročevalec je skomignil z rameni. »Ravnal sem po vaših nasvetih, gospod komisar. V hotelu se nisem niti pokazal. Pol ure že hodim tod sem in tja —«

»Hm — nu torej — !«

Stopili so v hotel. Mož v sprejemni pisarni je očividno spoznal poročevalca. Pokimal mu je in zaklical: »Miss Garronova je zdaj v svoji sobi — !«

»Hvala —« Buzz se je skrivaj tiho zasmejal. »Sam najbolje vem, da je!«

»In kje je njena soba?« mu je segel Heintze v besedo.

»V prvem nadstropju. Katera je, sicer ne vem natanko...«

»Strežaj nam bo povedal!« Urno so se vzpeli po stopnicah in obstali šele na hodniku. Pri shrambi za metle je stala sobarica. Komisar se je obrnil k njej: »Ne zamerite, ali bi mi lahko povedali, kje stanuje Miss Garronova?«

»Tamle — !« Dekle je pokazalo na vrata ene izmed sob. »A pravkar ima obisk. Neki gospod je pri njej —«

»Hvala lepa — !« jo je ustavil Heintze. Nato se je hitro spogledal s poročevalcem: »Slišite — je že pri njej!«

»Nu, potem je stvar v redu! Ali imate zaporno povelje zanj in zanjo s seboj?«

Komisar se je tiho zasmejal in zmajal z glavo. »Ne, prijatelj, tako hitro pri nas ne gre! — Najprej moram dognati položaj — in če se pri tem pokaže kaj sumljivega, je še vedno dovolj časa, da ju spravimo pod ključ! — A zdaj poizkusimo srečo!«

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslova plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite

Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana šte. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navednim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičeča se mafih oglasov, je naslavljanati na: Oglasni oddelček »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Izučena

fotografinja

ki samostojno brezhibno in hitro izvršuje amaterska dela se išče za terminno opremljeno z modernimi stroji. Ponudbe do 1. novembra t. l. pod št. 56 na ogl. odd. Jutra Ljubljana, podružnica Maribor ali Celje. 23224-1

Trgovsko pomočnico

važno voditi tudi samostojno, sprejemno takoj. Potrebna kaveljica. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Katanina«. 23478-1

Trgovskega pomočnika

vsakega špecijalno, zmožnega kavelje sprejme veletrgovina v Kranju. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kranj 309«. 23377-1

Za prvovrstno gospodinjstvo

na delu iščem za 1. november ali kasneje perfektno, solidno sobarico z zmožnostjo, neustojno, istostimno, kuharico, po možnosti ne pod 30 let staro, katere se razume na pripravo in fino kuho. Ponudbe samo v nemščini, s priporočilom, zahtevkom plače in sliki, katere se vrne, na ogl. odd. Jutra pod »B. L. 100«. 23355-1

Krojaškega pomočnika

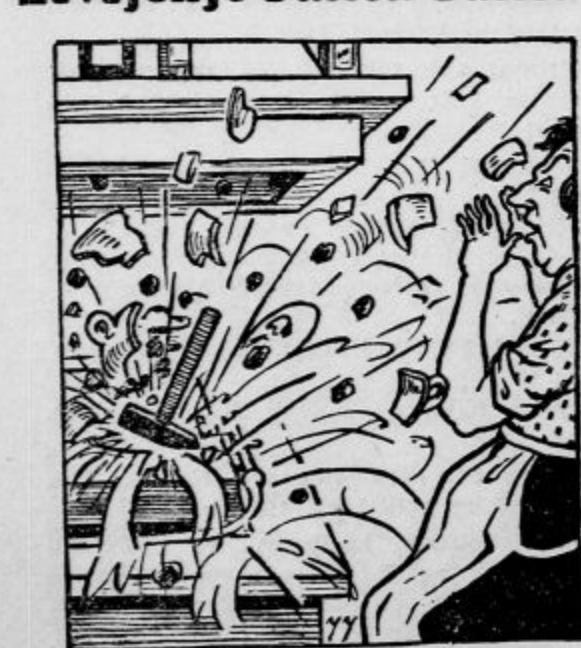
iščem za damsko plašče in moške velike kose, ki ima svoj stroj, delo stalno službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 23307-1

Propagandistko

za raznašanje zborov pri privatnih strankah mlajšo mož, sprejemno, imeti mora dober in siguran nastop. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pridna in delavna«. 23366-1

G. Th. Rotman:

Življenje Jakca Takca

Tedajci pa — strašanski treski! Težko klavir, ki ga je bil Jakce zgoraj vrget v luknjo, je priropotalo po dimniku in tako korenito razbilo lonec na drobne kose, da so cmoki zleteli Poloni v lase! Da, da, Jakce je bil ves vragji!

Pletilje

navideke in preivalke, iščem za stalno delo. K. Soss, Mestni trg. 23574-1

Službe išče

Vaški beseda 50 par; davek 5 Din, za dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Gospodična

kavelje zmožna, išče stalne službe, kot začelnica. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pridna in vestna«. 23586-2

Gospodična

išče službo uradnice ali blaginjske. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kontoristinja«. 23582-3

Pouk

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Instruktorja

za pouk v mandolini, iščem. Ponudbe pod »Vedni pouk« na ogl. odd. Jutra. 23585-4

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hubertus

neprimodljiv 250.— Din, otroški s kapuco 145.— Din, trenč-coath, impregniran, samo 420.— Din, pumpice od Din 48.— naprej, dobite pri PRESKERJU, Šv. Petra cesta 14. 23572-6

Lepo peč

(Phoebus) s majhno predpečico, 5 vezanih knjig »Welt und Menschheit«, oljnat sliki pesnika Prešerna in razne pokrajinske slike, prodam, Jurčičev trg 2/III. 23572-6

Višinsko solnce

skoraj čisto novo, original Hanau, zelo poceni napredaj. Povprašati pri trdkci F. Stiger in sin, Slovenska Bistrica. 23568-6

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Brstove plohe

nuje, kupim. Ponudbe prosimo na Automotofoto d. d., Ljubljana VII., telefon 30-47. 23589-7

3 železne peči

dobro ohranjene, štedljive, srednje velike, kupi Roje, Triglavska 9, telefon 38-71. 23580-7

Radio

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Radioaparati

vodilne znamke, skoraj novi, na izmenični tok, 6 covni, ugodno prodam proti takojšnji gotovini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Radio 5«. 23387-9

Sadje

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Jabolka

šajerska, zimska, prvovrstna, na zalogi, jabolka za kompot Din 2.55, Medvedova 7 (pri Bolafso). 23602-24

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne knjižice

kupujemo in prodajamo najugodnejše. ADAMIČ, zastopnik študentskega združenja, Ljubljana, Gosposvetska 8 (Poleg »Sila«). Telefon int. 32-86. 23408-16

V najem

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Restavracijo

dobrodošlo v industrijskem kraju v Dvorskim banovini, oddam takoj v najem z zelo ugodnimi pogoji, dobra kuhinja in prevzem inventurja. Ponudbe na naslov: Zagreb L. Poštanski pretinac 8. 23602-17

Mekarno ali vinotoč

prezvamem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 23601-17

Gostilno

dobrodošlo, v sredini trga Braslovce, oddam takoj v najem samostojno, Postrze pri Povše Miha, Braslovce št. 8. 23578-17

Gostilniško kuhinjo

z vso opremo, oddam takoj v najem na prometni točki v sredini mesta. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 23599-17

Lokali

Buffet v centru mesta, prodam zelo povoljno zaradi družinskih neprilic. Vprašati: Lovčević Dvor, Zagreb, Ilica 93. 23565-19

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Za hranilno knjižico

Možne hranilnice ljubljanske, kupim hišo v Ljubljani za 140. do 180.000 Din. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nova hiša«. 23531-20

5 ha dobre zemlje

prodam 5 minut od postaja Hajdina. Vprašati pri Pavčič Ivan, Borovnica. 23564-20

Moderna vila

lepa, dvostanovniška, s lepim sadovnjakom in vrtom ter svaščino parcelo, ugodno napredaj. Vila je v neposredni bližini avto-besne postaje v Magdalenskem okraju. Interesenti naj povprašajo pri lastniku Jakobu Pracon, trgovcu v Mariboru, Tattenbachova ulica 3. 23392-30

Stanovanje odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosob. stanovanje

ugodna lega, moderni komfort. Se odda s 1. novembrom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Centralna kurjava«. 23388-21

Trisobno stanovanje

ugodna lega, moderni komfort. Se odda takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Centralna kurjava«. 23388-21

Dvosob. stanovanje

komfortno, s kopalnico, oddam na Kodeljevem. — Vprašati Jenkova ul. 18. 23600-31

Stanovanje

šiti do potobno, iščem za februar ali pozneje, v centru mesta. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Februar«. 23390-21

Dvosob. stanovanje

lepo, takoj oddam. Spod. Siška, Beljaska ul. 32. 23381-31

Sobo in kuhinjo

z vrtom, oddam s 1. novembrom za 3 odrasle osebe. Maribor, Jenkova 13/1. 23393-31

Preprijazno sobico

s vso opremo in dobro do-mačo hrano, oddam solidnemu gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 23394-33

Lepo sobo

s posebnim vzhodom, oddam. Rimeka cesta 34/1. 23337-33

Sobe išče

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo

s kuhinjo ali soupardo kuhinjo, iščem za 1. novemb. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »November«. 23376-23

Okasa Tablete

Prospekt na zahtevo, cena din. 110.—. Raspoložljivo diskretno.

Lekarna DELINI

BEOGRAD · KNEZ MIHAJLOVA 4. OGL. REG. S. B. 542/1934

Gospodična

išče separirano sobico. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »550«. 23398-33

Informacije

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Grafolog in hirosof

N. Sadluki v Ljubljani ostane do 9. novembra. Čita karakter, protokole, sedanjost in bodočnost. — Sprejema vsak dan od 9 do 12 in od 2 do 7. Naslov: Ljubljana, Hotel »Sion«, soba 64. 23370-31

Razno

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pišite še danes!

OSTANKI MARI-BORSKIH TEKSTILNIH TOVARN brez napak, pristnobarvni, samo boljših kvalitet, v kosih, primernih za obleke, rjuhe, moško, žensko, namizno in posteljno perilo, v paketi, vsebujejo od 10 do 20 m razl. blaga. Vsak paket samo Din 107.—. Za enkrat razpošiljam poštne prosto po povzetju »Paket serija B/2« s vsebino monkega, ženskega, namiznega, posteljnega perila in rjuh ter »Paket serija D« z izključno toplim zimskim blagom. Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Na zahtevo pošljem tudi vzorce. Pišite takoj na »Kosmos« razpošiljalnico ostankov — Marib. Tekst. Tovarn MARIBOR, Dvorčeva cesta 1.

2 prazni sobi

centrum, oddam, primerni za pisarne. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 23360-33

Prijazno sobico

s vso opremo in dobro do-mačo hrano, oddam solidnemu gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 23394-33

Lepo sobo

s posebnim vzhodom, oddam. Rimeka cesta 34/1. 23337-33

Sobe išče

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo

s kuhinjo ali soupardo kuhinjo, iščem za 1. novemb. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »November«. 23376-23

Ohranite svoje zobe mlade

...če želite dolgo uživati dobro zdravje. Pomnite p a, d a ohranite zobe zdrave in lepe, če vsak dan uporabljate najpopolnejše sredstvo za nego zob, ki nudi najvišje jamstvo v pogledu higijene in katero priporočajo največje medicinske osebnosti. To sredstvo je

ZOBNO MILO

Glavno zastopstvo za jugoslavijo Hinko Mayer in drug, Zagreb